

PAPER 195
AFTER PENTECOST

THE results of Peter's preaching on the day of Pentecost were such as to decide the future policies, and to determine the plans, of the majority of the apostles in their efforts to proclaim the gospel of the kingdom. Peter was the real founder of the Christian church; Paul carried the Christian message to the gentiles, and the Greek believers carried it to the whole Roman Empire.

Although the tradition-bound and priest-ridden Hebrews, as a people, refused to accept either Jesus' gospel of the fatherhood of God and the brotherhood of man or Peter's and Paul's proclamation of the resurrection and ascension of Christ (subsequent Christianity), the rest of the Roman Empire was found to be receptive to the evolving Christian teachings. Western civilization was at this time intellectual, war weary, and thoroughly skeptical of all existing religions and universe philosophies. The peoples of the Western world, the beneficiaries of Greek culture, had a revered tradition of a great past. They could contemplate the inheritance of great accomplishments in philosophy, art, literature, and political progress. But with all these achievements they had no soul-satisfying religion. Their spiritual longings remained unsatisfied.

Upon such a stage of human society the teachings of Jesus, embraced in the Christian message, were suddenly thrust. A new order of living was thus presented to the hungry hearts of these Western peoples. This situation meant immediate conflict between the older religious practices and the new Christianized version of Jesus' message to the world. Such a conflict must result in either decided victory for the new or for the old or in some degree of compromise. History shows that the struggle ended in compromise. Christianity presumed to embrace too much for any one people to assimilate in one or two generations. It was not a simple spiritual appeal, such as Jesus had presented to the souls of men; it early struck a decided attitude on religious rituals, education, magic, medicine, art, literature, law, government, morals, sex regulation, polygamy, and, in limited degree, even slavery. Christianity came not merely as a new religion--something all the Roman Empire and all the Orient were waiting for--but as a new order of human society. And as such a pretension it quickly precipitated the social-moral clash of the ages. The ideals of Jesus, as they were reinterpreted by Greek philosophy and socialized in Christianity, now boldly challenged the traditions of the human race embodied in the ethics, morality, and religions of Western civilization.

At first, Christianity won as converts only the lower social and economic strata. But by the beginning of the second century the very best of Greco-Roman

POGLAVLJE 195
NAKON DUHOVA

PETROVA propovijed na dan Duhova je svojim posljedicama odlučila o budućim planovima i aktivnostima većine apostola pri njihovim nastojanjima da proglase evanđelje kraljevstva. Petar je bio istinski utemeljitelj kršćanske crkve; Pavao je pronio kršćansku poruku nežidovima, dok su je grčki vjernici proširili cijelom Rimskom Imperijom.

Dok su sputani tradicijom i svećeničkim učenjima, Židovi kao narod odbili prihvatiti bilo Isusovo evanđelje o Božjem očinstvu i bratstvu ljudi ili Petrov i Pavlov proglas o Kristovu uskrsnuću i uspeću (buduće kršćanstvo), pokazalo se da je ostatak Rimske Imperije bio spreman prihvatiti evolutivna kršćanska učenja. Ondašnja Zapadna civilizacija je bila izrazito intelektualna, iscrpljena mnogobrojnim ratovima i puna skepticizma prema postojećim religijama i kozmičkim filozofijama. Narodi Zapadnog svijeta, korisnici Grčke kulture, su imali štovanu tradiciju znamenite prošlosti. Izgradili su bogato nasljeđe velikih dostignuća iz oblasti filozofije, umjetnosti, književnosti i političkog razvoja. Ali unatoč svim ovim postignućima, nisu imali religiju koja je mogla zadovoljiti dušu. Njihove duhovne čežnje su ostale neutažene.

Na takvu scenu ljudskog društva su iznenada stupila Isusova učenja predstavljena kao dio kršćanske poruke. I tako je gladnim srcima ovih Zapadnih naroda predložen novi način življenja. Ova je situacija smjesta uzrokovala sukob između starijih religioznih običaja i nove kršćanske verzije Isusove poruke svijetu. Takav sukob mora voditi bilo k odlučnoj pobjedi novog, pobjedi starog ili nekom stupnju kompromisa. Povijest pokazuje da se borba završila kompromisom. Kršćanstvo se usudilo pružiti mnogo više nego što je i jedan narod bio u stanju usvojiti u jednoj ili dvije generacije. Ono nije bilo Isusov jednostavni duhovni poziv ljudskim dušama; rano je zauzelo odlučan stav prema religioznim ritualima, obrazovanju, magiji, medicini, umjetnosti, književnosti, zakonu, vladi, moralu, seksualnim pravilima ponašanja, mnogoženstvu i do određene mjere, čak i robovlasništvu. Kršćanstvo nije došlo samo kao nova religija--na što su cijela Rimska Imperija i sav Istočni svijet čekali--već kao novo ustrojstvo ljudskog društva. I svojom je pretencioznošću smjesta izazvalo iznenađan općesvetski društveno-moralni sukob. Nakon što je grčka filozofija predefinirala Isusove ideale i nakon što su isti podružtvljeni u okviru kršćanstva, hrapro su postali izazov tradicijama ljudske rase utjelovljenim u etici, moralnosti i religijama Zapadne civilizacije.

Kršćanstvo je isprva pridobilo obraćenike jedino iz nižih društvenih i ekonomskih slojeva. Ali pred kraj drugog stoljeća, najbolji dio grčko-rimske

culture was increasingly turning to this new order of Christian belief, this new concept of the purpose of living and the goal of existence.

How did this new message of Jewish origin, which had almost failed in the land of its birth, so quickly and effectively capture the very best minds of the Roman Empire? The triumph of Christianity over the philosophic religions and the mystery cults was due to:

1. Organization. Paul was a great organizer and his successors kept up the pace he set.
2. Christianity was thoroughly Hellenized. It embraced the best in Greek philosophy as well as the cream of Hebrew theology.
3. But best of all, it contained a new and great ideal, the echo of the life bestowal of Jesus and the reflection of his message of salvation for all mankind.
4. The Christian leaders were willing to make such compromises with Mithraism that the better half of its adherents were won over to the Antioch cult.
5. Likewise did the next and later generations of Christian leaders make such further compromises with paganism that even the Roman emperor Constantine was won to the new religion.

But the Christians made a shrewd bargain with the pagans in that they adopted the ritualistic pageantry of the pagan while compelling the pagan to accept the Hellenized version of Pauline Christianity. They made a better bargain with the pagans than they did with the Mithraic cult, but even in that earlier compromise they came off more than conquerors in that they succeeded in eliminating the gross immoralities and also numerous other reprehensible practices of the Persian mystery.

Wisely or unwisely, these early leaders of Christianity deliberately compromised the ideals of Jesus in an effort to save and further many of his ideas. And they were eminently successful. But mistake not! these compromised ideals of the Master are still latent in his gospel, and they will eventually assert their full power upon the world.

By this paganization of Christianity the old order won many minor victories of a ritualistic nature, but the Christians gained the ascendancy in that:

1. A new and enormously higher note in human morals was struck.
2. A new and greatly enlarged concept of God was given to the world.
3. The hope of immortality became a part of the assurance of a recognized religion.
4. Jesus of Nazareth was given to man's hungry soul.

kulture se sve više počeo okretati k ovom novom redu kršćanskog vjerovanja, ovom novom konceptu životnog smisla i cilja egzistencije.

Kako je moguće da je ova nova poruka židovskog porijekla koja je umalo doživjela neuspjeh u svojoj rodnoj zemlji, bila u stanju tako brzo i tako uspješno pridobiti najbolje umove Rimske Imperije? Pobjedu kršćanstva nad filozofskim religijama i mističkim kultovima treba zahvaliti:

1. Organizaciji. Pavao je bio odličan organizator i njegovi sljedbenici su nastavili slijediti ovaj primjer.
2. Podrobnoj helenizaciji kršćanstva. Kršćanstvo je usvojilo najbolje aspekte grčke filozofije i židovske teologije.
3. Prvenstveno, činjenici da je imalo novi i visoki ideal, odjek Isusovog životnog darivanja i odraz njegove poruke spasenja cijelom čovječanstvu.
4. Voljnosti kršćanskih vođa da nađu kompromise s mitraizmom, što je privuklo bolju polovicu mitraičkih poklonika antiohijskom kultu.
5. Činjenici da su i kasnije generacije kršćanskih vođa bile voljne naći nove kompromise s poganstvom, tako da je čak i Rimski imperator Konstantin prišao novoj religiji.

Ali kršćani su se lukavo nagodili s poganima usvojivši pogansku ritualističku pompoznost, istovremeno primoravši pagane da prihvate heleniziranu verziju Pavlovog kršćanstva. Bolje su se nagodili s poganima nego s poklonicima mitraizma, premda su i iz ovog kompromisa izašli kao pobjednici jer su bili u stanju odstraniti ne samo veliku nemoralnost već i mnoge istinski prijekorne običaje ove perzijske misterije.

Mudro ili ne, ove rane kršćanske vođe su svojim sporazumima svjesno kompromitirale Isusove ideale nastojeći spasiti i unaprijediti mnoge njegove ideje. I pri tome su bili jako uspješni. Ali pazite(!) jer se i pored ovih kompromisa Učiteljevi ideali još uvijek kriju u njegovom evanđelju i s vremenom moraju iskazati svoju punu moć nad svijetom.

Dok je ovom paganizacijom kršćanstva staro ustrojstvo izborilo brojne manje ritualističke pobjede, kršćani su stekli slijedeće prednosti:

1. Nastupio je novi i daleko viši moralni stadij.
2. Svijet je ugledao novi i daleko napredniji koncept Boga.
3. Nada u vječni život je postala dijelom uvjerenja priznate religije.
4. Čovjekova gladna duša je primila Isusa iz Nazareta.

Many of the great truths taught by Jesus were almost lost in these early compromises, but they yet slumber in this religion of paganized Christianity, which was in turn the Pauline version of the life and teachings of the Son of Man. And Christianity, even before it was paganized, was first thoroughly Hellenized. Christianity owes much, very much, to the Greeks. It was a Greek, from Egypt, who so bravely stood up at Nicaea and so fearlessly challenged this assembly that it dared not so obscure the concept of the nature of Jesus that the real truth of his bestowal might have been in danger of being lost to the world. This Greek's name was Athanasius, and but for the eloquence and the logic of this believer, the persuasions of Arius would have triumphed.

1. INFLUENCE OF THE GREEKS

The Hellenization of Christianity started in earnest on that eventful day when the Apostle Paul stood before the council of the Areopagus in Athens and told the Athenians about "the Unknown God." There, under the shadow of the Acropolis, this Roman citizen proclaimed to these Greeks his version of the new religion which had taken origin in the Jewish land of Galilee. And there was something strangely alike in Greek philosophy and many of the teachings of Jesus. They had a common goal--both aimed at the emergence of the individual. The Greek, at social and political emergence; Jesus, at moral and spiritual emergence. The Greek taught intellectual liberalism leading to political freedom; Jesus taught spiritual liberalism leading to religious liberty. These two ideas put together constituted a new and mighty charter for human freedom; they presaged man's social, political, and spiritual liberty.

Christianity came into existence and triumphed over all contending religions primarily because of two things:

1. The Greek mind was willing to borrow new and good ideas even from the Jews.
2. Paul and his successors were willing but shrewd and sagacious compromisers; they were keen theologic traders.

At the time Paul stood up in Athens preaching "Christ and Him Crucified," the Greeks were spiritually hungry; they were inquiring, interested, and actually looking for spiritual truth. Never forget that at first the Romans fought Christianity, while the Greeks embraced it, and that it was the Greeks who literally forced the Romans subsequently to accept this new religion, as then modified, as a part of Greek culture.

The Greek revered beauty, the Jew holiness, but both peoples loved truth. For centuries the Greek had seriously thought and earnestly debated about all

Dok su tijekom ovih ranih kompromisa umalo izgubljene mnoge velike istine Isusovih učenja, one se još uvijek pritajeno kriju u ovoj religiji poganiziranog kršćanstva--ustvari Pavlovoj verziji života i učenja Sina Čovječjeg. I čak i prije poganizacije, kršćanstvo je prvo detaljno helenizirano. Kršćanstvo duguje mnogo, mnogo toga Grcima. Jedan se Grk, porijeklom iz Egipta, se usudio tako hrabro zauzeti za svoje ideje u Nici i uputiti tako neustrašiv izazov okupljenim slušateljima da se ovi nisu usudili previdjeti ideju o Isusovoj prirodi, zahvaljujući čemu svijet nije izgubio stvarnu istinu o Isusovom darivanju. Ovog su Grka zvali Afanazije i da nije bilo rječitosti i logike ovog vjernika, prevladala bi Arijeva uvjerenja.

1. GRČKI UTJECAJ

Helenizacija kršćanstva je istinski započela tog znamenitog dana kad je apostol Pavao stao pred atenski aeropag i atencijama počeo govoriti o "nepoznatom Bogu." Tu u sjeni Akropole, ovaj je rimski državljani predložio okupljenim Grcima svoju verziju nove religije koja je začeta u židovskoj zemlji Galileji. Grčka filozofija je začudo jako sličila mnogim Isusovim učenjima. Vezivao ih je zajednički cilj--nastojanje k postignuću uzvišenja individue. Grci su stremili k društvenom i političkom uzvišenju; Isus je stremio k moralnom i duhovnom uzvišenju. Grci su poučavali intelektualni liberalizam koji je trebao stvoriti političku slobodu; Isus je poučavao duhovni liberalizam koji je vodio k religioznoj slobodi. Spoj ovih dvaju ideja je vodio k stvaranju nove i snažne povelje ljudske slobode; nagovijestio je čovjekovu društvenu, političku i duhovnu slobodu.

Kršćanstvo se pojavilo i prevladalo nad svim drugim religijama prvenstveno zahvaljujući sljedećim dvjema činjenicama:

1. Grčki um je bio voljan posuditi nove i napredne ideje čak i od Židova.
2. Pavao i njegovi sljedbenici su bili spremni naći lukave kompromise; bili su oštroumni teološki trgovci.

U vrijeme kad je Pavao u Atini održao propovijed o "Kristu i njegovu raspeću," Grke je morila duhovna glad; iskreno su tragali za duhovnom istinom s velikom znatiželjom i dubokim zanimanjem. Ne zaboravite da su se Rimljani isprva protivili kršćanstvu dok su ga Grci prihvatili, i da su zatim Grci doslovce primorali Rimljane da prihvate ovu novu religiju u njezinom novom i izmijenjenom obliku, kao dio grčke kulture.

Grci su štovali ljepotu, Židovi su štovali svetost, dok su oba naroda voljela istinu. Grci su stoljećima ozbiljno razmišljali i raspravljali o svim

human problems--social, economic, political, and philosophic--except religion. Few Greeks had paid much attention to religion; they did not take even their own religion very seriously. For centuries the Jews had neglected these other áfields of thought while they devoted their minds to religion. They took their religion very seriously, too seriously. As illuminated by the content of Jesus' message, the united product of the centuries of the thought of these two peoples now became the driving power of a new order of human society and, to a certain extent, of a new order of human religious belief and practice.

The influence of Greek culture had already penetrated the lands of the western Mediterranean when Alexander spread Hellenistic civilization over the near-Eastern world. The Greeks did very well with their religion and their politics as long as they lived in small city-states, but when the Macedonian king dared to expand Greece into an empire, stretching from the Adriatic to the Indus, trouble began. The art and philosophy of Greece were fully equal to the task of imperial expansion, but not so with Greek political administration or religion. After the city-states of Greece had expanded into empire, their rather parochial gods seemed a little queer. The Greeks were really searching for one God, a greater and better God, when the Christianized version of the older Jewish religion came to them.

The Hellenistic Empire, as such, could not endure. Its cultural sway continued on, but it endured only after securing from the West the Roman political genius for empire administration and after obtaining from the East religion whose one God possessed empire dignity.

In the first century after Christ, Hellenistic culture had already attained its highest levels; its retrogression had begun; learning was advancing but genius was declining. It was at this very time that the ideas and ideals of Jesus, which were partially embodied in Christianity, became a part of the salvage of Greek culture and learning.

Alexander had charged on the East with the cultural gift of the civilization of Greece; Paul assaulted the West with the Christian version of the gospel of Jesus. And wherever the Greek culture prevailed throughout the West, there Hellenized Christianity took root.

The Eastern version of the message of Jesus, notwithstanding that it remained more true to his teachings, continued to follow the uncompromising attitude of Abner. It never progressed as did the Hellenized version and was eventually lost in the Islamic movement.

Ljudskim problemima--društvenim, ekonomskim, političkim i filozofskim--jedino ne religioznim. Mali broj Grka je obraćao ozbiljniju pažnju na religiju; čak ni svoju vlastitu religiju nisu uzimali jako ozbiljno. Židovi su stoljećima zanemarivali ova druga misaona područja, dok su se predano posvećivali religiji. Oni su uzimali svoju religiju jako ozbiljno, čak preozbiljno. Prosvjetljen Isusovom porukom, ujedinjeni proizvod višestolječne misli ovih dvaju naroda je ovom prilikom postao pokretačkom silom novog reda ljudskog društva te do određene mjere, i novog reda ljudskog religioznog vjerovanja i običaja.

U doba kad je Aleksandar proširio helensku civilizaciju bliskoistočnim svijetom, utjecaj grčke kulture se već bio proširio zemljama zapadnog Mediterana. Dok su Grci živjeli u manjim gradovima-državama, prilično su ih dobro služile njihova religija i politika, ali problemi su nastupili čim se makedonski kralj odvažio proširiti Grčku i stvoriti imperiju koja se pružala od Jadranskog mora na jednoj do Inda na drugoj strani. Dok su grčka umjetnost i filozofija bile pripravne zadaći imperijalnog proširenja, to nije bio slučaj s grčkom političkom administracijom i religijom. Nakon ujedinjenja grčkih gradova-država pod okriljem jedne imperije, njihovi su ponešto parohijalni bogovi počeli djelovati pomalo čudno. U vrijeme susreta s kršćanskom verzijom starije židovske religije, Grci su istinski tragali za jednim, većim i boljim Bogom.

Helenska Imperija kao takva, nije mogla opstati. Unatoč sve većem kulturnom napretku, mogla se održati jedino nakon što je od Zapada posudila rimsku političku sposobnost imperijalne administracije i nakon što je od Istoka primila religiju s jednim Bogom koji imao imperijalno dostojanstvo.

U prvom stoljeću poslije Krista, po postignuću vrhunca, helenska kultura je počela sve više nazadovati; unatoč sve naprednijem učenju, nazadovala je u pogledu moći obdarenja. Upravo u ovom času, Isusove ideje i ideali koji su bili djelomično utjelovljeni u kršćanstvu, su ušli u sastav onoga što je ostalo od grčke kulture i učenja.

Aleksandar je pošao prema Istoku sa sobom noseći kulturni dar grčke civilizacije; Pavao je napao Zapad kršćanskom verzijom Isusovog evanđelja. I širom cijelog Zapada, gdje god je prevladala grčka kultura, tu se počelo širiti helenizirano kršćanstvo.

Unatoč tome što je istočna verzija Isusove poruke ostala vjernija njegovim izvornim učenjima, nastavila je slijediti Abnerov beskompromisni stav. Nikad nije uznapredovala onako kako je uznapredovala helenizirana verzija i s vremenom se izgubila u islamskom pokretu.

2. THE ROMAN INFLUENCE

The Romans bodily took over Greek culture, putting representative government in the place of government by lot. And presently this change favored Christianity in that Rome brought into the whole Western world a new tolerance for strange languages, peoples, and even religions.

Much of the early persecution of Christians in Rome was due solely to their unfortunate use of the term "kingdom" in their preaching. The Romans were tolerant of any and all religions but very resentful of anything that savored of political rivalry. And so, when these early persecutions, due so largely to misunderstanding, died out, the field for religious propaganda was wide open. The Roman was interested in political administration; he cared little for either art or religion, but he was unusually tolerant of both.

Oriental law was stern and arbitrary; Greek law was fluid and artistic; Roman law was dignified and respect-breeding. Roman education bred an unheard-of and stolid loyalty. The early Romans were politically devoted and sublimely consecrated individuals. They were honest, zealous, and dedicated to their ideals, but without a religion worthy of the name. Small wonder that their Greek teachers were able to persuade them to accept Paul's Christianity.

And these Romans were a great people. They could govern the Occident because they did govern themselves. Such unparalleled honesty, devotion, and stalwart self-control was ideal soil for the reception and growth of Christianity.

It was easy for these Greco-Romans to become just as spiritually devoted to an institutional church as they were politically devoted to the state. The Romans fought the church only when they feared it as a competitor of the state. Rome, having little national philosophy or native culture, took over Greek culture for its own and boldly adopted Christ as its moral philosophy. Christianity became the moral culture of Rome but hardly its religion in the sense of being the individual experience in spiritual growth of those who embraced the new religion in such a wholesale manner. True, indeed, many individuals did penetrate beneath the surface of all this state religion and found for the nourishment of their souls the real values of the hidden meanings held within the latent truths of Hellenized and paganized Christianity.

The Stoic and his sturdy appeal to "nature and conscience" had only the better prepared all Rome to receive Christ, at least in an intellectual sense. The Roman was by nature and training a lawyer; he revered even the laws of nature. And now, in Christianity, he discerned in the laws of nature the laws of God. A

2. RIMSKI UTJECAJ

Rimljani su hrabro preuzeli grčku kulturu, dok su postavili predstavničku vladu na mjesto vlade koja je birana ždrijebom. I ova je promjena s vremenom pogodovala proširenju kršćanstva zahvaljujući tome što je Rim upoznao Zapadni svijet s novom trpeljivošću prema stranim jezicima, narodima, pa čak i religijama.

Najveći dio ranih kršćanskih progona u Rimu prvenstveno proizlazi iz upotrebe nesrećne riječi "kraljevstvo" prilikom javnih propovijedi. Dok su rimljani bili trpeljivi prema svim mogućim religijama, nisu bili spremni prihvatiti nagovještaje političkog rivalstva. I tako su po okončanju ovih ranih progona koja su najvećim dijelom počivala na nesporazumu, širom otvorena vrata religioznoj propagandi. Rimljanin se jedino interesovao za političku administraciju; imao je jako malo zanimanja, premda jako neobičnu trpeljivost, prema umjetnosti i religiji.

Istočnjački zakon je bio surov i arbitraran; grčki zakon je bio prilagodljiv i umjetnički; rimski zakon je bio dostojanstven i štovan. Rimsko obrazovanje je stvaralo nečuvenu i flegmatičnu odanost. Rani Rimljani su bili politički odane i visoko posvećene osobe. Bili su poštjeni, entuzijastični i odani svojim idealima, ali nisu imali religiju koja bi bila vrijedna ovog imena. Nije čudo da su ih njihovi grčki učitelji bili u stanju nagovoriti da prihvate Pavlovo kršćanstvo.

I ovi Rimljani su bili izvanredan narod. Bili su u stanju vladati Zapadom zato što su bili u stanju vladati sobom samima. Takvo neusporedivo poštenje, odanost i čvrsta samokontrola su pružali idealno tlo za primitak i rast kršćanstva.

Ovi grčko-rimski žitelji su jednako lako postali duhovno odani institucionaliziranoj crkvi kao što su lako postali politički odani državi. Rimljani su se protivili crkvi jedino dok su u njoj vidjeli rivala svojoj državi. Kako je Rim imao vrlo siromašnu nacionalnu filozofiju i domaću kulturu, spremno je preuzeo i usvojio grčku kulturu, kao što je hrabro prihvatio Krista kao svoju moralnu filozofiju. Kršćanstvo je postalo moralna kultura Rima, ali se teško može reći da je postalo njegova religija u smislu individualnog iskustva duhovnog rasta osoba koje su u tako velikom broju prihvatile ovu novu religiju. Istina je da su mnoge osobe uspjele pronaći ispod površine ove državničke religije i nahraniti svoje duše stvarnim vrijednostima pritaženih značenja iz skrivenih istina heleniziranog i poganiziranog kršćanstva.

Svojim čvrstim apelom "prirodi i savjesti," stoicizam je pripremio cijeli Rim za primitak Krista, ono bar u intelektualnom pogledu. Rimljanin je po prirodi i obrazovanju bio advokat; poštovao je sve zakone, čak i prirodne. I ovom je prilikom prepoznao Božje zakone u prirodnim zakonima kršćanstva. Budući da je bio u stanju proizvesti

people that could produce Cicero and Vergil were ripe for Paul's Hellenized Christianity.

And so did these Romanized Greeks force both Jews and Christians to philosophize their religion, to co-ordinate its ideas and systematize its ideals, to adapt religious practices to the existing current of life. And all this was enormously helped by translation of the Hebrew scriptures into Greek and by the later recording of the New Testament in the Greek tongue.

The Greeks, in contrast with the Jews and many other peoples, had long provisionally believed in immortality, some sort of survival after death, and since this was the very heart of Jesus' teaching, it was certain that Christianity would make a strong appeal to them.

A succession of Greek-cultural and Roman-political victories had consolidated the Mediterranean lands into one empire, with one language and one culture, and had made the Western world ready for one God. Judaism provided this God, but Judaism was not acceptable as a religion to these Romanized Greeks. Philo helped some to mitigate their objections, but Christianity revealed to them an even better concept of one God, and they embraced it readily.

3. UNDER THE ROMAN EMPIRE

After the consolidation of Roman political rule and after the dissemination of Christianity, the Christians found themselves with one God, a great religious concept, but without empire. The Greco-Romans found themselves with a great empire but without a God to serve as the suitable religious concept for empire worship and spiritual unification. The Christians accepted the empire; the empire adopted Christianity. The Roman provided a unity of political rule; the Greek, a unity of culture and learning; Christianity, a unity of religious thought and practice.

Rome overcame the tradition of nationalism by imperial universalism and for the first time in history made it possible for different races and nations at least nominally to accept one religion.

Christianity came into favor in Rome at a time when there was great contention between the vigorous teachings of the Stoics and the salvation promises of the mystery cults. Christianity came with refreshing comfort and liberating power to a spiritually hungry people whose language had no word for "unselfishness."

That which gave greatest power to Christianity was the way its believers lived lives of service and even the way they died for their faith during the earlier times of drastic persecution.

Cicerona i Vergila, ovaj je narod morao biti zreo za primitak Pavlovog heleniziranog kršćanstva.

I tako su ovi romanizirani Grci primorali Židove i kršćane da dopune svoju religiju filozofijom, da koordiniraju svoje ideje i sistematiziraju svoje ideale, da prilagode religiozne običaje postojećem tijeku života. I svemu ovome je jako pomogao prijevod židovskih svetih knjiga na grčki, kao i kasnija zabilješka Novog Zavjeta na grčkom jeziku.

Nasuprot Židovima i mnogim drugim narodima, Grci su već dugo provizorno vjerovali u besmrtnost--u neki oblik života poslije smrti--i kako je ovo predstavljalo samu bit Isusovog učenja, kršćanstvo ih je sigurno moglo snažno dojmiti.

Zahvaljujući pobjedi grčke kulture za kojom je uslijedila rimska politička pobjeda, Mediteranske zemlje su postale ujedinjena imperija s jednim jezikom i kulturom, imperija koja je pripremila Zapadni svijet za primitak jednog Boga. Dok je Judaizam pružio ovog Boga, kao religija nije bio prihvatljiv ovim romaniziranim Grcima. Iako je Philon bio u stanju djelomično ublažiti njihove primjedbe, kršćanstvo im je pružilo bolji koncept jednog Boga koji su odveć spremno prihvatili.

3. POD RIMSKOM IMPERIJOM

Po učvršćenju rimske političke vlasti i po proširenju kršćanstva, kršćani su imali jednog Boga--veliki religiozni koncept--ali nisu imali države. Grčko-rimsko pučanstvo je imalo veliku državu, ali nije imalo Boga koji bi mogao poslužiti kao prihvatljiv religiozni koncept imperijalnog poštovanja i duhovnog ujedinjenja. Kršćani su usvojili imperiju; imperija je usvojila kršćanstvo. Rimljani su osigurali jedinstvo političke vlasti; Grci su osigurali jedinstvo kulture i učenja; kršćanstvo je osiguralo jedinstvo religiozne misli i običaja.

Zahvaljujući imperijalnom univerzalizmu, Rim je prevazišao tradiciju nacionalizma, po prvi put u povjesti stvorivši uvjete za zajednički suživot različitih rasa i nacija koje su ako ništa drugo, ono formalno prihvatile jednu religiju.

Kršćanstvo je zadobilo rimsku naklonost u vrijeme žučnih rasprava između entuzijastičnih učenja stoicizma i učenja mističkih kultova koji su obećavali spasenje. Kršćanstvo je donijelo novu i svježu utjehu i oslobađajuću moć duhovno gladnim narodima čiji jezik nije imao riječi za "nesebičnost."

Kršćanstvo je steklo veliku moć kad su ljudi vidjeli da su njegovi vjernici bili voljni živjeti kao služitelji i položiti život za svoju vjeru u vrijeme najranijih drastičnih progona. Zahvaljujući učenju

The teaching regarding Christ's love for children soon put an end to the widespread practice of exposing children to death when they were not wanted, particularly girl babies.

The early plan of Christian worship was largely taken over from the Jewish synagogue, modified by the Mithraic ritual; later on, much pagan pageantry was added. The backbone of the early Christian church consisted of Christianized Greek proselytes to Judaism.

The second century after Christ was the best time in all the world's history for a good religion to make progress in the Western world. During the first century Christianity had prepared itself, by struggle and compromise, to take root and rapidly spread. Christianity adopted the emperor; later, he adopted Christianity. This was a great age for the spread of a new religion. There was religious liberty; travel was universal and thought was untrammelled.

The spiritual impetus of nominally accepting Hellenized Christianity came to Rome too late to prevent the well-started moral decline or to compensate for the already well-established and increasing racial deterioration. This new religion was a cultural necessity for imperial Rome, and it is exceedingly unfortunate that it did not become a means of spiritual salvation in a larger sense.

Even a good religion could not save a great empire from the sure results of lack of individual participation in the affairs of government, from overmuch paternalism, overtaxation and gross collection abuses, unbalanced trade with the Levant which drained away the gold, amusement madness, Roman standardization, the degradation of woman, slavery and race decadence, physical plagues, and a state church which became institutionalized nearly to the point of spiritual barrenness.

Conditions, however, were not so bad at Alexandria. The early schools continued to hold much of Jesus' teachings free from compromise. Pantaeus taught Clement and then went on to follow Nathaniel in proclaiming Christ in India. While some of the ideals of Jesus were sacrificed in the building of Christianity, it should in all fairness be recorded that, by the end of the second century, practically all the great minds of the Greco-Roman world had become Christian. The triumph was approaching completion.

And this Roman Empire lasted sufficiently long to insure the survival of Christianity even after the empire collapsed. But we have often conjectured what would have happened in Rome and in the world if it had been the gospel of the kingdom which had been accepted in the place of Greek Christianity.

o Kristovoj ljubavi prema djeci, ukinut je nekoć široko rasprostranjeni običaj ubijanja neželjene djece, osobito djevojčica.

Rani način kršćanskog obožavanja je najvećim dijelom posuđen iz židovske sinagoge, te je zatim izmijenjen mitraičkim ritualizmom; kasnije je uveliko dopunjen poganskom pompom. U samoj osnovi rane kršćanske crkve počivali su pokršteni grčki obraćenici koji su prihvatili Judaizam.

Od cijele svjetske povijesti, drugo stoljeće poslije Krista je najbolje pogodovalo proširenju dobre religije Zapadnim svijetom. Zahvaljujući borbi i kompromisu, kršćanstvo se tijekom prvog stoljeća pripremilo za utemeljenje i brzo proširenje. Kršćanstvo je usvojilo imperatora; on je potom usvojio kršćanstvo. Bilo je to odlično doba za proširenje nove religije. Vladala je religiozna sloboda; ljudi su putovali s kraja na kraj, dok je misao ostala nesputana.

Duhovni polet formalnog prihvaćanja heleniziranog kršćanstva je stigao u Rim suviše kasno kako bi spriječio već poodmaklo moralno nazadovanje ili nadomjestio sve veću rasnu deterioraciju. Ova nova religija je bila kulturna nužda imperijalnog Rima i jako je žalosno što nije postala sredstvom duhovnog spasenja u širem smislu.

Čak ni dobra religija nije mogla spasti veliku imperiju od neminovnih posljedica nedovoljnog individualnog sudjelovanja u državničkim poslovima, pretjeranog paternalizma, previsokog oporezivanja i zloupotrebe prihoda, neuravnotežene trgovine s Levantom kojom je Rim gubio zlato, raskalašenih gozbi, rimske standardizacije, degradacije žena, ropstva i rasne dekadencije, epidemija, kao i državničke crkve koja je institucionalizirana gotovo do točke duhovnog mrtvila.

Uvjeti, međutim, nisu bili tako loši u Aleksandriji. Rane škole su očuvala veći broj Isusovih izvornih učenja. Panten je prvo poučio Klementa, te je zatim otišao za Natanijem da proglasi Krista u Indiji. Dok su pri izgradnji kršćanstva žrtvovani neki Isusovi ideali, treba pomenuti da su na kraju drugog stoljeća praktično svi veliki umovi grčko-rimskog svijeta prešli na kršćanstvo. Bližio se čas konačne pobjede.

I ova je Rimska Imperija trajala dovoljno dugo kako bi osigurala opstanak kršćanstva čak i nakon pada imperije. Ali često smo zamišljali što bi se dogodilo u Rimu i u cijelom svijetu da je evanđelje kraljevstva bilo prihvaćeno na mjestu grčkog kršćanstva.

4. THE EUROPEAN DARK AGES

The church, being an adjunct to society and the ally of politics, was doomed to share in the intellectual and spiritual decline of the so-called European "dark ages." During this time, religion became more and more monasticized, asceticized, and legalized. In a spiritual sense, Christianity was hibernating. Throughout this period there existed, alongside this slumbering and secularized religion, a continuous stream of mysticism, a fantastic spiritual experience bordering on unreality and philosophically akin to pantheism.

During these dark and despairing centuries, religion became virtually secondhanded again. The individual was almost lost before the overshadowing authority, tradition, and dictation of the church. A new spiritual menace arose in the creation of a galaxy of "saints" who were assumed to have special influence at the divine courts, and who, therefore, if effectively appealed to, would be able to intercede in man's behalf before the Gods.

But Christianity was sufficiently socialized and paganized that, while it was impotent to stay the oncoming dark ages, it was the better prepared to survive this long period of moral darkness and spiritual stagnation. And it did persist on through the long night of Western civilization and was still functioning as a moral influence in the world when the renaissance dawned. The rehabilitation of Christianity, following the passing of the dark ages, resulted in bringing into existence numerous sects of the Christian teachings, beliefs suited to special intellectual, emotional, and spiritual types of human personality. And many of these special Christian groups, or religious families, still persist at the time of the making of this presentation.

Christianity exhibits a history of having originated out of the unintended transformation of the religion of Jesus into a religion about Jesus. It further presents the history of having experienced Hellenization, paganization, secularization, institutionalization, intellectual deterioration, spiritual decadence, moral hibernation, threatened extinction, later rejuvenation, fragmentation, and more recent relative rehabilitation. Such a pedigree is indicative of inherent vitality and the possession of vast recuperative resources. And this same Christianity is now present in the civilized world of Occidental peoples and stands face to face with a struggle for existence which is even more ominous than those eventful crises which have characterized its past battles for dominance.

Religion is now confronted by the challenge of a new age of scientific minds and materialistic tendencies. In this gigantic struggle between the

4. EVROPSKI SREDNJI VIJEK

Kao dometak društva i saveznik politike, crkva je bila osuđena sudjelovati u intelektualnoj i duhovnoj propasti takozvane Evropske "srednjovjekovne tame." Tijekom ovog razdoblja, religija je sve više poprimala kaluderski, asketski i zakonodavni karakter. U duhovnom smislu, kršćanstvo je spavalo zimskim snom. Tijekom ovog razdoblja, usporedo s ovom uspavanom i sekulariziranom religijom, tekla je nepresušna struja misticizma, fantastično duhovno iskustvo koje je graničilo s nestvarnošću i koje je u filozofskom pogledu nalikovalo panteizmu.

Tijekom ovih mračnih i očajnih stoljeća, religija se ponovo praktično posve udaljila od iskustva iz prve ruke. Individua je gotovo iščezla pred ogromnom veličinom crkvenog autoriteta, tradicije i propisa. Nova duhovna prijetnja je izrasla kao rezultat cijele galaksije "svetaca" za koje su ljudi smatrali da se zahvaljujući svom naročitom utjecaju na božanske sile mogu za njih zauzeti pred Bogovima ako im se ljudi pravilno obrate u svojim molitvama.

Ali kršćanstvo je bilo dovoljno socijalizirano i poganizirano da je, unatoč svojoj nemoći da se odupre nastupajućim mračnim stoljećima, bilo bolje pripravno preživjeti ovo dugo razdoblje moralne tame i duhovne stagnacije. I uspjelo se održati kroz dugo pomračenje Zapadne civilizacije i po svanuću Preporoda, nastaviti djelovati kao moralni svjetski utjecaj. Kao posljedica ovog oporavka kršćanstva koje je nastupilo po okončanju srednjeg vijeka, javile su se brojne sekte kršćanskih učenja, vjerovanja koja su odgovarala naročitim intelektualnim, emocionalnim i duhovnim vrstama ljudskih ličnosti. I mnoge od ovih naročitih kršćanskih grupa ili religioznih obitelji još uvijek postoje u vrijeme zabilješke ovog poglavlja.

Povijest kršćanstva ukazuje na činjenicu da se javilo kao rezultat nenamjerne preobrazbe Isusove religije u religiju o Isusu. Ono je dalje prošlo kroz helenizaciju, poganizaciju, sekularizaciju, institucionalizaciju, intelektualnu deterioraciju, duhovnu dekadenciju, moralnu pasivnost, prijeteće uništenje, kasniji preporod, fragmentizaciju i skoriji relativni oporavak. Takvo rodoslovlje ukazuje na usađenu vitalnost i veliku moć rehabilitacije. I isto je ovo kršćanstvo danas prisutno u civiliziranom svijetu Zapadnih naroda gdje je suočeno s borbom za opstanak koja je kobnija i teža čak i od strašnih kriza koje obilježavaju njegovu negdašnju borbu za prevlast.

Religija je danas suočena s izazovom novog doba znanstvenih umova i materijalističkih tendencija. I u ovoj strašnoj borbi između sekularnog i

secular and the spiritual, the religion of Jesus will eventually triumph.

5. THE MODERN PROBLEM

The twentieth century has brought new problems for Christianity and all other religions to solve. The higher a civilization climbs, the more necessitous becomes the duty to "seek first the realities of heaven" in all of man's efforts to stabilize society and facilitate the solution of its material problems.

Truth often becomes confusing and even misleading when it is dismembered, segregated, isolated, and too much analyzed. Living truth teaches the truth seeker aright only when it is embraced in wholeness and as a living spiritual reality, not as a fact of material science or an inspiration of intervening art.

Religion is the revelation to man of his divine and eternal destiny. Religion is a purely personal and spiritual experience and must forever be distinguished from man's other high forms of thought, such as:

1. Man's logical attitude toward the things of material reality.
2. Man's aesthetic appreciation of beauty contrasted with ugliness.
3. Man's ethical recognition of social obligations and political duty.
4. Even man's sense of human morality is not, in and of itself, religious.

Religion is designed to find those values in the universe which call forth faith, trust, and assurance; religion culminates in worship. Religion discovers for the soul those supreme values which are in contrast with the relative values discovered by the mind. Such superhuman insight can be had only through genuine religious experience.

A lasting social system without a morality predicated on spiritual realities can no more be maintained than could the solar system without gravity.

Do not try to satisfy the curiosity or gratify all the latent adventure surging within the soul in one short life in the flesh. Be patient ! be not tempted to indulge in a lawless plunge into cheap and sordid adventure. Harness your energies and bridle your passions; be calm while you await the majestic unfolding of an endless career of progressive adventure and thrilling discovery.

In confusion over man's origin, do not lose sight of his eternal destiny. Forget not that Jesus loved even little children, and that he forever made clear the great worth of human personality.

duhovnog, s vremenom mora pobijediti Isusova religija.

5. SUVREMENI PROBLEM

Dvadeseto stoljeće je donijelo nove probleme kršćanstvu kao i svim drugim religijama. Sa sve većim napretkom civilizacije, sve je bitnije "najprije tražiti nebeske stvarnosti" pri svim čovjekovim nastojanjima da uravnoteži društvo i olakša rješenje svojih materijalnih problema.

Istina često djeluje zbunjujuće ili čak varljivo ako se rasparča, fragmentizira, izolira i prekomjerno analizira. Živuća istina može dobro poučiti tragatelja za istinom jedino ako bude prihvaćena u cjelini i kao živuća duhovna stvarnost, a ne kao činjenica materijalne znanosti ili nadahnuće posredničke umjetnosti.

Religija čovjeku donosi otkrivenje njegove božanske i vječne sudbine. Religija je posve osobno i duhovno iskustvo koje se zauvijek mora razlikovati od čovjekovih drugih viših misaonih oblika kao što su:

1. Čovjekov logični stav prema predmetima materijalne stvarnosti.
2. Čovjekovo estetsko cijenjenje lijepog nasuprot ružnom.
3. Čovjekovo etičko priznanje društvenih obveza i političke dužnosti.
4. Sam po sebi, čak ni čovjekov smisao za ljudsku moralnost nije religiozan.

Religija mora pronaći one vrijednosti kozmosa koje zahtijevaju vjeru, uvjerenje i sigurnost; religija dostiže vrhunac u obožavanju. Religija otkriva duši one vrhovne vrijednosti koje se kose s relativnim vrijednostima, otkrićem uma. Čovjek može imati ovakav nadljudski uvid jedino zahvaljujući istinskom religioznom iskustvu.

Trajni društveni sistem koji je utemeljen na duhovnim stvarnostima a koji u sebi nema moralnosti, ne može opstati dulje nego solarni sistem bez gravitacije.

Ne pokušavajte zadovoljiti znatiželju ili utažiti sve pritajene pustolovne težnje koje bujaju u vašoj duši za vrijeme jednog kratkog života u tjelesnom obličju. Budite strpljivi(!) ne dopustite da vas zavede iskušenje da posrnete u stidne i ništavne pustolovine. Obuzdajte svoje energije i kontrolirajte svoje strasti; spokojno dočekajte veličanstveni razvoj događaja beskrainog puta progresivne pustolovine i čarobnog otkrića.

Kad se nadete zbunjeni pred pitanjem čovjekovog porijekla, ne gubite iz vida njegovu sudbinu. Ne zaboravite da je Isus volio čak i malu djecu i da je uvijek isticao visoku vrijednost ljudske ličnosti.

As you view the world, remember that the black patches of evil which you see are shown against a white background of ultimate good. You do not view merely white patches of good which show up miserably against a black background of evil.

When there is so much good truth to publish and proclaim, why should men dwell so much upon the evil in the world just because it appears to be a fact? The beauties of the spiritual values of truth are more pleasurable and uplifting than is the phenomenon of evil.

In religion, Jesus advocated and followed the method of experience, even as modern science pursues the technique of experiment. We find God through the leadings of spiritual insight, but we approach this insight of the soul through the love of the beautiful, the pursuit of truth, loyalty to duty, and the worship of divine goodness. But of all these values, love is the true guide to real insight.

6. MATERIALISM

Scientists have unintentionally precipitated mankind into a materialistic panic; they have started an unthinking run on the moral bank of the ages, but this bank of human experience has vast spiritual resources; it can stand the demands being made upon it. Only unthinking men become panicky about the spiritual assets of the human race. When the materialistic-secular panic is over, the religion of Jesus will not be found bankrupt. The spiritual bank of the kingdom of heaven will be paying out faith, hope, and moral security to all who draw upon it "in His name."

No matter what the apparent conflict between materialism and the teachings of Jesus may be, you can rest assured that, in the ages to come, the teachings of the Master will fully triumph. In reality, true religion cannot become involved in any controversy with science; it is in no way concerned with material things. Religion is simply indifferent to, but sympathetic with, science, while it supremely concerns itself with the scientist.

The pursuit of mere knowledge, without the attendant interpretation of wisdom and the spiritual insight of religious experience, eventually leads to pessimism and human despair. A little knowledge is truly disconcerting.

At the time of this writing the worst of the materialistic age is over; the day of a better understanding is already beginning to dawn. The higher minds of the scientific world are no longer wholly materialistic in their philosophy, but the rank and file of the people still lean in that direction as a result of former teachings. But this age of physical

Promatrajući svijet, sjetite se da su tamna polja zla uočljiva jedino u kontrastu sa svijetlom pozadinom najvišeg dobra. To što vidite nisu samo bijela polja dobra lako uočljiva zahvaljujući užasnom učinku tamne pozadine zla.

Kad se u svijetu nalazi toliko dobre istine koju treba naglasiti i publicirati, zašto će čovjek usmjeravati toliku pažnju na zlo koje postoji u svijetu, samo zato što se to zlo doima činjenicom? Ljepote duhovnih vrijednosti istine djeluju prijatnije i vedrije od zla.

U religiji, Isus je poučavao i slijedio iskustvenu metodu, upravo kao što suvremena znanost slijedi ekperimentalnu vještinu. Mi nalazimo Boga zahvaljujući vodstvima duhovnog uvida, ali ovom uvidu duše prilazimo ljubavlju prema lijepom, traganjem za istinom, odanošću prema dužnosti i obožavanjem božanske dobrote. Ali od svih ovih vrijednosti, ljubav je ta koja vodi stvarnom uvidu.

6. MATERIJALIZAM

Znanstvenici su nenamjerno gurnuli čovječanstvo u materijalističku paniku; započeli su proces nepromišljenog korištenja višestoljećnih moralnih rezervi, ali ove rezerve ljudskog iskustva posjeduju obilna duhovna bogatstva; one mogu odoljeti prijetećim zahtjevima. Jedino nepromišljena osoba može paničiti zbog duhovnih bogatstava ljudskog roda. Po okončanju materijalističko-sekularističke panike, Isusova religija neće biti suočena s propašću. Duhovno bogatstvo nebeskog kraljevstva se mora isplatiti vjerom, nadom i moralnom sigurnošću svih koji mu se priklone "u Njegovo ime."

Kakav god bio tobožnji sukob između materijalizma i Isusovih učenja, možete biti uvjereni da će u budućim stoljećima u cjelosti pobijediti Učiteljeve riječi. U stvarnosti, istinska religija ne smije sudjelovati u bilo kakvom sukobu sa znanostima; ona se ni na koji način ne smije zanimati za materijalna pitanja. Religija je jednostavno prijateljski ravnodušna prema znanosti, dok je jako zainteresirana za znanstvenika.

Potraga za znanjem koja nije praćena tumačenjem ovog znanja sa stanovišta mudrosti i duhovnog uvida religioznog iskustva, s vremenom vodi pesimizmu i ljudskom očajanju. Malo znanja istinski može djelovati obeshrabrujuće.

U vrijeme zabilješke ovih poglavlja, završen je nagori dio materijalističkog doba; već počinje svitati dan boljeg razumijevanja. Filozofija viših umova znanstvenog svijeta više nije posve materijalistična, premda običan svijet još uvijek naginje u tom smjeru zahvaljujući utjecaju ranijih učenja. Ali ovo doba fizičkog realizma predstavlja jedino prolaznu epizodu

realism is only a passing episode in man's life on earth. Modern science has left true religion--the teachings of Jesus as translated in the lives of his believers--untouched. All science has done its to destroy the childlike illusions of the misinterpretations of life.

Science is a quantitative experience, religion a qualitative experience, as regards man's life on earth. Science deals with phenomena; religion, with origins, values, and goals. To assign causes as an explanation of physical phenomena is to confess ignorance of ultimates and in the end only leads the scientist straight back to the first great cause--the Universal Father of Paradise.

The violent swing from an age of miracles to an age of machines has proved altogether upsetting to man. The cleverness and dexterity of the false philosophies of mechanism belie their very mechanistic contentions. The fatalistic agility of the mind of a materialist forever disproves his assertions that the universe is a blind and purposeless energy phenomenon.

The mechanistic naturalism of some supposedly educated men and the thoughtless secularism of the man in the street are both exclusively concerned with things; they are barren of all real values, sanctions, and satisfactions of a spiritual nature, as well as being devoid of faith, hope, and eternal assurances. One of the great troubles with modern life is that man thinks he is too busy to find time for spiritual meditation and religious devotion.

Materialism reduces man to a soulless automaton and constitutes him merely an arithmetical symbol finding a helpless place in the mathematical formula of an unromantic and mechanistic universe. But whence comes all this vast universe of mathematics without a Master Mathematician? Science may expatiate on the conservation of matter, but religion validates the conservation of men's souls--it concerns their experience with spiritual realities and eternal values.

The materialistic sociologist of today surveys a community, makes a report thereon, and leaves the people as he found them. Nineteen hundred years ago, unlearned Galileans surveyed Jesus giving his life as a spiritual contribution to man's inner experience and then went out and turned the whole Roman Empire upside down.

But religious leaders are making a great mistake when they try to call modern man to spiritual battle with the trumpet blasts of the Middle Ages. Religion must provide itself with new and up-to-date slogans. Neither democracy nor any other political panacea will take the place of spiritual progress. False

u čovjekovom zemaljskom životu. Suvremena znanost je ostavila istinsku religiju--Isusova učenja protumačena u životima njegovih vjernika--nedirnutu. Znanost se jedino može pohvaliti uništenjem djetinjastih iluzija pogrešnih tumačenja života.

Sa stanovišta čovjekovog zemaljskog života, znanost je kvantitativno, dok je religija kvalitativno iskustvo. Znanost se bavi pojavama; religija se bavi porijeklom, vrijednostima i ciljevima. Povezati određene uzroke s određenim fizičkim posljedicama znači priznati vlastito neznanje o postojanju ultimnosti, što na koncu vodi do prvog izvora i centra--Univerzalnog Oca Raja.

Čovjek je jako uznemiren iznenadnim prijelazom iz doba čuda u doba mehanizma. Vještina i dosjetljivost lažnih filozofija mehanizma pobijaju vlastite mehanističke tvrdnje. Fatalistična dosjetljivost uma materijalističnog čovjeka zauvijek pobija sve tvrdnje da kozmos nije ništa više nego slijepa i besciljna energetska pojava.

Mehanistički naturalizam tobože obrazovanog čovjeka kao i nepromišljeni sekularizam običnog svijeta jednako usmjeravaju isključivu pažnju na predmete; oni nemaju stvarnih vrijednosti, ovlaštenja i zadovoljstva duhovne naravi, kao što nemaju ni vjere, nade i vječne sigurnosti. Jedan od najvećih problema suvremenog života leži u tome što čovjek misli da je suviše zauzet kako bi našao vremena za duhovnu meditaciju i religioznu odanost.

Materijalizam svodi čovjeka na razinu bezdušnog automata koji nije ništa drugo nego aritmetički simbol koji beznadežno ulazi u sastav matematičke formule neromantičnog i mehanističkog svemira. Ali odakle potječe sav ovaj matematički svemir ako ne od Glavnog Matematičara? Dok znanost može voditi duge rasprave o očuvanju materije, religija opravdava očuvanje ljudskih duša--ona se bavi njihovim iskustvom s duhovnim stvarnostima i vječnim vrijednostima.

Suvremeni materijalistički sociolog prouči društvenu zajednicu, napiše izvještaj o stanju stvari i ostavi ljude onako kako ih je i našao. Neuki Galilejci su prije tisuću devet stotina godina vidjeli kako je Isus položio život u prilog čovjekovom unutarnjem iskustvu, te su zatim otišli naglavačke okrenuti cijelu Rimsku Imperiju.

Ali religiozne vođe čine veliku grešku kad, pozivajući suvremene ljude u duhovnu bitku, koriste srednjovjekovne parole. Religija mora naći nove i suvremene poruke. Ni demokracija niti bilo koja druga politička panacea neće zauzeti mjesto duhovnog napretka. Dok lažne religije mogu biti stvar

religions may represent an evasion of reality, but Jesus in his gospel introduced mortal man to the very entrance upon an eternal reality of spiritual progression.

To say that mind "emerged" from matter explains nothing. If the universe were merely a mechanism and mind were unapart from matter, we would never have two differing interpretations of any observed phenomenon. The concepts of truth, beauty, and goodness are not inherent in either physics or chemistry. A machine cannot know, much less know truth, hunger for righteousness, and cherish goodness.

Science may be physical, but the mind of the truth-discerning scientist is at once supermaterial. Matter knows not truth, neither can it love mercy nor delight in spiritual realities. Moral convictions based on spiritual enlightenment and rooted in human experience are just as real and certain as mathematical deductions based on physical observations, but on another and higher level.

If men were only machines, they would react more or less uniformly to a material universe. Individuality, much less personality, would be nonexistent.

The fact of the absolute mechanism of Paradise at the center of the universe of universes, in the presence of the unqualified volition of the Second Source and Center, makes forever certain that determiners are not the exclusive law of the cosmos. Materialism is there, but it is not exclusive; mechanism is there, but it is not unqualified; determinism is there, but it is not alone.

The finite universe of matter would eventually become uniform and deterministic but for the combined presence of mind and spirit. The influence of the cosmic mind constantly injects spontaneity into even the material worlds.

Freedom or initiative in any realm of existence is directly proportional to the degree of spiritual influence and cosmic-mind control; that is, in human experience, the degree of the actuality of doing "the Father's will." And so, when you once start out to find God, that is the conclusive proof that God has already found you.

The sincere pursuit of goodness, beauty, and truth leads to God. And every scientific discovery demonstrates the existence of both freedom and uniformity in the universe. The discoverer was free to make the discovery. The thing discovered is real and apparently uniform, or else it could not have become known as a thing.

izbjegavanja stvarnosti, Isus je svojim evanđeljem smrtnom čovjeku predočio sam ulaz u vječnu stvarnost duhovnog napretka.

Reći da se čovjek "pojavi" iz materije ne objašnjava ništa. Da svemir nije ništa drugo nego mehanizam i da um nije odvojen od materije, nikad ne bi mogla postojati dva različita tumačenja vanjskih pojava. Koncepti istine, ljepote i dobrote ne ulaze u sastav bilo fizike ili kemije. Stroj ne može znati, pogotovu ne može znati istinu, težiti za ispravnošću i njegovati dobrotu.

Dok se znanost može smatrati fizičkom disciplinom, um znanstvenika koji raspoznaje istinu istog časa postaje nadmaterijalan. Materija ne zna istinu, ne može voljeti milost i ne može uživati u duhovnim stvarnostima. Moralna uvjerenja koja počivaju na duhovnom prosvjetljenju zadiru duboko u ljudsko iskustvo, jednako stvarno i sigurno kao što određeni matematički zaključci počivaju na fizičkim opsevacijama, jedino na drugoj i višoj razini.

Da čovjek nije ništa više nego stroj, ljudi bi više-manje jednako reagirali na materijalni svemir. Ne bi mogla postojati individualnost, a još manje ličnost.

Zahvaljujući apsolutnom mehanizmu Raja koji počiva u samom centru svemira nad svemirima, u prisutnosti bezuvjetne volje Drugog Izvora i Centra, deterministički faktori nikada ne mogu postati isključivim kozmičkim zakonom. Materijalizam postoji, ali nije isključiv; mehanizam postoji, ali nije bezuvjetan; determinizam postoji, ali nije jedini.

Konačni svemir materije bi s vremenom postao jednolik i deterministički da nije spojene prisutnosti uma i duha. Utjecaj kozmičkog uma neprestano unosi spontanost čak i u materijalne svjetove.

U svakoj domeni egzistencije, sloboda ili inicijativa izravno odgovaraju stupnju duhovnog utjecaja i kontrole kozmičkog uma; u ljudskom iskustvu, ovo odgovara stupnju aktualnosti činjenja "Očeve volje." I tako, sama činjenica da ste odlučili poći u potragu za Bogom znači da je Bog prvo pronašao vas.

Iskrena težnja k dobroti, ljepoti i istini, vodi k Bogu. I svako znanstveno otkriće potvrđuje da u svemiru istodobno postoje sloboda i jednolikost. Kako bi ostvarila opservaciju, osoba prvo mora imati slobodu djelovanja. Kad predmet opservacije ne bi bio stvaran i naizgled jednolik, on ne bi bio smatran predmetom.

7. THE VULNERABILITY OF MATERIALISM

How foolish it is for material-minded man to allow such vulnerable theories as those of a mechanistic universe to deprive him of the vast spiritual resources of the personal experience of true religion. Facts never quarrel with real spiritual faith; theories may. Better that science should be devoted to the destruction of superstition rather than attempting the overthrow of religious faith--human belief in spiritual realities and divine values.

Science should do for man materially what religion does for him spiritually: extend the horizon of life and enlarge his personality. True science can have no lasting quarrel with true religion. The "scientific method" is merely an intellectual yardstick wherewith to measure material adventures and physical achievements. But being material and wholly intellectual, it is utterly useless in the evaluation of spiritual realities and religious experiences.

The inconsistency of the modern mechanist is: If this were merely a material universe and man only a machine, such a man would be wholly unable to recognize himself as such a machine, and likewise would such a machine-man be wholly unconscious of the fact of the existence of such a material universe. The materialistic dismay and despair of a mechanistic science has failed to recognize the fact of the spirit-indwelt mind of the scientist whose very supermaterial insight formulates these mistaken and self-contradictory concepts of a materialistic universe.

Paradise values of eternity and infinity, of truth, beauty, and goodness, are concealed within the facts of the phenomena of the universes of time and space. But it requires the eye of faith in a spirit-born mortal to detect and discern these spiritual values.

The realities and values of spiritual progress are not a "psychologic projection"--a mere glorified daydream of the material mind. Such things are the spiritual forecasts of the indwelling Adjuster, the spirit of God living in the mind of man. And let not your dabbings with the faintly glimpsed findings of "relativity" disturb your concepts of the eternity and infinity of God. And in all your solicitation concerning the necessity for self-expression do not make the mistake of failing to provide for Adjuster-expression, the manifestation of your real and better self.

If this were only a material universe, material man would never be able to arrive at the concept of the mechanistic character of such an exclusively material existence. This very mechanistic concept of the universe is in itself a nonmaterial phenomenon of mind, and all mind is of nonmaterial origin, no matter how thoroughly it may appear to be materially conditioned and mechanistically controlled.

7. RANJIVOST MATERIJALIZMA

Kako je nerazumno kad materijalistički čovjek dopusti da mu ranjive teorije mehanističkog svemira oduzmu golemo duhovno bogatstvo osobnog iskustva istinske religije. Činjenice se nikad ne protive stvarnoj duhovnoj vjeri; no ovo može biti slučaj s teorijama. Znanost bi se bolje trebala posvetiti uništenju sujevjerja nego nastojanju da opovrgne religioznu vjeru--čovjekovo vjerovanje u duhovne stvarnosti i božanske vrijednosti.

Znanost bi čovjeku trebala materijalno biti na usluzi onako kako mu je religija duhovno na usluzi: trebala bi proširiti njegove životne vidike i uvećati njegovu ličnost. Istinska se znanost ne može dulje suprotstavljati istinskoj religiji. "Znanstvena metoda" nije ništa drugo nego intelektualno mjerilo koje određuje materijalne pustolovine i fizička postignuća. Ali kako je u svojoj prirodi materijalna i posve intelektualna, znanost je posve beskorisna pri procjeni duhovnih stvarnosti i religioznih iskustava.

Nedosljednost suvremenog pristupa mehanizmu počiva u slijedećem: Da živimo u posve materijalnom svemiru i da čovjek nije ništa drugo nego stroj, ne samo što takav čovjek ne bi bio u stanju sebe prepoznati kao stroj, već takav mehanički čovjek ne bi bio svjestan postojanja takvog materijalnog svemira. Materijalistička zbrka i očajanje mehanističke znanosti nisu uspjeli prepoznati prisutnost duha u umu znanstvenika koji formira tako pogrešne i proturiječne koncepte.

Rajske vrijednosti vječnosti i beskonačnosti, kao i istine, ljepote i dobrote, počivaju pod činjeničnim okriljem pojava iz vremensko-prostornih svemira. Ali ove se duhovne vrijednosti mogu uočiti i raspoznati jedino okom vjere duhom rođenog smrtnika.

Stvarnosti i vrijednosti duhovnog napretka nisu "psihološka projekcija"--uzvišeno sanjarenje materijalnog uma. Takve stvari predstavljaju duhovne nagovještaje Ispravljača koji živi u umu, Božjeg duha u umu čovjeka. I ne dopustite da vam vlastite diletantske ideje o slabo spoznatom "relativitetu" poremete spoznaju Božje vječnosti i beskonačnosti. I pri svakom nastojanju da postignete samoizražaj, ne zaboravite ostaviti prostora Ispravljačevom izražaju, ispoljenju vašeg stvarnog i boljeg "ja."

Da materijalni čovjek stvarno živi u posve materijalnom svemiru, on nikada ne bi bio u stanju stvoriti ideju o mehanističkom karakteru takve isključivo materijalne egzistencije. Ovaj mehanistički koncept svemira sam po sebi predstavlja nematerijalnu pojavu, i sav um ima nematerijalno porijeklo, unatoč tome što može djelovati da ovim umom upravljaju bilo materijalistički uvjeti ili mehanistička kontrola.

The partially evolved mental mechanism of mortal man is not overendowed with consistency and wisdom. Man's conceit often outruns his reason and eludes his logic.

The very pessimism of the most pessimistic materialist is, in and of itself, sufficient proof that the universe of the pessimist is not wholly material. Both optimism and pessimism are concept reactions in a mind conscious of values as well as of facts. If the universe were truly what the materialist regards it to be, man as a human machine would then be devoid of all conscious recognition of that very fact. Without the consciousness of the concept of values within the spirit-born mind, the fact of universe materialism and the mechanistic phenomena of universe operation would be wholly unrecognized by man. One machine cannot be conscious of the nature or value of another machine.

A mechanistic philosophy of life and the universe cannot be scientific because science recognizes and deals only with materials and facts. Philosophy is inevitably superscientific. Man is a material fact of nature, but his life is a phenomenon which transcends the material levels of nature in that it exhibits the control attributes of mind and the creative qualities of spirit.

The sincere effort of man to become a mechanist represents the tragic phenomenon of that man's futile effort to commit intellectual and moral suicide. But he cannot do it.

If the universe were only material and man only a machine, there would be no science to embolden the scientist to postulate this mechanization of the universe. Machines cannot measure, classify, nor evaluate themselves. Such a scientific piece of work could be executed only by some entity of supermachine status.

If universe reality is only one vast machine, then man must be outside of the universe and apart from it in order to recognize such a fact and become conscious of the insight of such an evaluation.

If man is only a machine, by what technique does this man come to believe or claim to know that he is only a machine? The experience of self-conscious evaluation of one's self is never an attribute of a mere machine. A self-conscious and avowed mechanist is the best possible answer to mechanism. If materialism were a fact, there could be no self-conscious mechanist. It is also true that one must first be a moral person before one can perform immoral acts.

The very claim of materialism implies a supermaterial consciousness of the mind which presumes to assert such dogmas. A mechanism might

Djelomično razvijen mentalni mehanizam smrtnog čovjeka nije obdaren značajnijom dosljednošću i mudrošću. Čovjekova uobraženost često poražava njegov razum i izmiče vlastitoj logici.

I pesimizam najpesimističnijeg materijaliste sam po sebi predstavlja dovoljan dokaz da čovjekov svemir nije posve materijalan. Optimizam i pesimizam predstavljaju konceptualne reakcije u okviru uma koji je svjestan vrijednosti kao i činjenica. Da je svemir u cjelosti ono za što ga materijalista drži, čovjek kao ljudski stroj ne bi mogao svjesno spoznati samu ovu činjenicu. Da um čovjeka koji je rođen od duha nema svijesti o konceptu vrijednosti, taj čovjek ne bi mogao prepoznati bilo činjenicu kozmičkog materijalizma ili mehanističku pojavu kozmičkog djelovanja. Stroj ne može biti svjestan bilo prirode ili vrijednosti drugog stroja.

Mehanistička filozofija života i svemira ne može biti znanstvena, jer znanost prepoznaje i priznaje jedino činjenice i predmete materijalne prirode. Filozofija po svojoj prirodi mora biti iznad znanosti. Dok je čovjek materijalna činjenica prirode, njegov život kao pojava nadilazi materijalne razine prirode ispoljavajući kontrolna obilježja uma kao i stvaralačke osobine duha.

Čovjekovo iskreno nastojanje da se prikloni teoriji mehanizma predstavlja tragičan dokaz njegovog uzaludnog nastojanja da počini intelektualno i moralno samoubojstvo. Ali on to ne može učiniti.

Da je svemir posve materijalan i da čovjek nije ništa drugo nego stroj, ne bi bilo znanosti koja bi znanstveniku dala hrabrosti da izgradi teoriju o kozmičkoj mehanizaciji. Strojevi sebe ne mogu mjeriti, klasificirati ili ocijeniti. Takvu znanstvenu djelatnost može izvršiti jedino jedinka koja svojim statusom nadilazi status stroja.

Ako kozmička stvarnost ne bi bila ništa više nego veliki stroj, čovjek bi morao biti vanjski i zaseban dio svemira kako bi bio u stanju prepoznati takvu činjenicu i postati svjestan vlastitog uvida u ovu ocjenu.

Kad bi čovjek bio jedino stroj, kakvom bi vještinom mogao povjerovati ili ustvrditi da zna da nije ništa više nego stroj? Stroj ne može doživjeti samosvjesnu procjenu vlastitog bitka. Priznat i samosvjestan odanik mehanizma predstavlja najbolji mogući odgovor na mehanizam. Kad bi mehanizam bio činjenica, ne bi mogao postojati samosvjesni odanik mehanizma. Također je istina da čovjek prvo mora biti moralna osoba kako bi mogao počiniti nemoralna djela.

Sama obrana materijalizma podrazumijeva nadmaterijalnu svijest uma koji se usuđuje založiti za takve dogme. Stroj može uznazadovati, ali ne i

deteriorate, but it could never progress. Machines do not think, create, dream, aspire, idealize, hunger for truth, or thirst for righteousness. They do not motivate their lives with the passion to serve other machines and to choose as their goal of eternal progression the sublime task of finding God and striving to be like him. Machines are never intellectual, emotional, aesthetic, ethical, moral, or spiritual.

Art proves that man is not mechanistic, but it does not prove that he is spiritually immortal. Art is mortal morontia, the intervening field between man, the material, and man, the spiritual. Poetry is an effort to escape from material realities to spiritual values.

In a high civilization, art humanizes science, while in turn it is spiritualized by true religion--insight into spiritual and eternal values. Art represents the human and time-space evaluation of reality. Religion is the divine embrace of cosmic values and connotes eternal progression in spiritual ascension and expansion. The art of time is dangerous only when it becomes blind to the spirit standards of the divine patterns which eternity reflects as the reality shadows of time. True art is the effective manipulation of the material things of life; religion is the ennobling transformation of the material facts of life, and it never ceases in its spiritual evaluation of art.

How foolish to presume that an automaton could conceive a philosophy of automatism, and how ridiculous that it should presume to form such a concept of other and fellow automatons!

Any scientific interpretation of the material universe is valueless unless it provides due recognition for the scientist. No appreciation of art is genuine unless it accords recognition to the artist. No evaluation of morals is worth while unless it includes the moralist. No recognition of philosophy is edifying if it ignores the philosopher, and religion cannot exist without the real experience of the religionist who, in and through this very experience, is seeking to find God and to know him. Likewise is the universe of universes without significance apart from the I AM, the infinite God who made it and unceasingly manages it.

Mechanists--humanists--tend to drift with the material currents. Idealists and spiritists dare to use their oars with intelligence and vigor in order to modify the apparently purely material course of the energy streams.

Science lives by the mathematics of the mind; music expresses the tempo of the emotions. Religion is the spiritual rhythm of the soul in time-space harmony with the higher and eternal melody measurements of Infinity. Religious experience is something in human life which is truly supermathematical.

uznapredovati. Strojevi ne mogu misliti, stvarati, sanjati, težiti, idealizirati, težiti za istinom ili stremiti k ispravnosti. Oni ne mogu nadahnuti živote težnjom k službi drugim strojevima i ne mogu odabrati za cilj svog vječnog napretka vrhovnu zadaću otkrića Boga i težnja da postanu poput njega. Strojevi ne mogu razviti intelektualne, emocionalne, estetske, etične, moralne ili duhove osobine.

Dok umjetnost dokazuje da čovjek nije nalik stroju, ona ne dokazuje njegovu duhovnu besmrtnost. Umjetnost je smrtnička morontija, posrednička domena između materijalnog i duhovnog čovjeka. Poezija je čovjekovo nastojanje da izbjegne materijalne stvarnosti i pride duhovnim vrijednostima.

U sastavu visoke civilizacije umjetnost humanizira znanost, dok istinska religija--uvid u duhovne i vječne stvarnosti--zauzvrat produhovljuje umjetnost. Umjetnost predstavlja ljudsku i vremensko-prostornu procjenu stvarnosti. Religija je božansko prihvaćanje kozmičkih vrijednosti koje podrazumijeva vječni napredak u duhovnom usponu i proširenju. Vremenska umjetnost je opasna jedino ako zatvori oči pred standardima duha božanskih uzoraka koji su odraz vječnosti u stvarnosnim sjenama vremena. Istinska umjetnost je djelotvorna manipulacija materijalnih predmeta života; religija je oplemenjujuća preobrazba materijalnih činjenica života koja naprestano teži duhovnoj ocjeni umjetnosti.

Kako je nerazumno ustvrditi da bi čovjek-automat bio u stanju spoznati filozofiju automatizma i kako se smiješno usuditi formirati takve stavove o svojim bližnjim automatima!

Ni jedno znanstveno tumačenje materijalnog svemira nema vrijednosti ako ne uvažava znanstvenika. Ni jedna ocjena umjetnosti nije iskrena ako ne poklanja vrijedno priznanje umjetniku. Nikakva procjena morala ne može biti vrijedna ako ne uključuje moralistu. Nikakvo priznanje filozofije ne može biti prosvjetljujuće ako zatvori oči pred filozofom, dok religija ne može postojati bez stvarnog iskustva religioznog čovjeka koji u sastavu i u procesu ovog iskustva nastoji naći i upoznati Boga. Ni sam svemir nad svemirima nema vrijednosti bez JA JESAM, beskonačnog Boga koji je stvoritelj i upravitelj ovog svemira.

Odanici mehanizma--humanisti--se najčešće povode za materijalnim strujama. Idealisti i odanici spiritizma imaju hrabrosti inteligentno i energično koristiti svoja vesla kako bi izmijenili naočigled posve materijalan pravac energetske tokova.

Znanost živi zahvaljujući matematici uma; glazba ispoljava tempo emocija. Religija je duhovni ritam duše u vremensko-prostornom skladu s višim i vječnim melodijskim mjerama Beskonačnosti. Religiozno iskustvo u ljudskom životu predstavlja nešto što posve nadilazi matematičku razinu.

In language, an alphabet represents the mechanism of materialism, while the words expressive of the meaning of a thousand thoughts, grand ideas, and noble ideals--of love and hate, of cowardice and courage--represent the performances of mind within the scope defined by both material and spiritual law, directed by the assertion of the will of personality, and limited by the inherent situational endowment.

The universe is not like the laws, mechanisms, and the uniformities which the scientist discovers, and which he comes to regard as science, but rather like the curious, thinking, choosing, creative, combining, and discriminating scientist who thus observes universe phenomena and classifies the mathematical facts inherent in the mechanistic phases of the material side of creation. Neither is the universe like the art of the artist, but rather like the striving, dreaming, aspiring, and advancing artist who seeks to transcend the world of material things in an effort to achieve a spiritual goal.

The scientist, not science, perceives the reality of an evolving and advancing universe of energy and matter. The artist, not art, demonstrates the existence of the transient morontia world intervening between material existence and spiritual liberty. The religionist, not religion, proves the existence of the spirit realities and divine values which are to be encountered in the progress of eternity.

8. SECULAR TOTALITARIANISM

But even after materialism and mechanism have been more or less vanquished, the devastating influence of twentieth-century secularism will still blight the spiritual experience of millions of unsuspecting souls.

Modern secularism has been fostered by two world-wide influences. The father of secularism was the narrow-minded and godless attitude of nineteenth- and twentieth-century so-called science--atheistic science. The mother of modern secularism was the totalitarian medieval Christian church. Secularism had its inception as a rising protest against the almost complete domination of Western civilization by the institutionalized Christian church.

At the time of this revelation, the prevailing intellectual and philosophical climate of both European and American life is decidedly secular--humanistic. For three hundred years Western thinking has been progressively secularized. Religion has become more and more a nominal influence, largely a ritualistic exercise. The majority of professed Christians of Western civilization are unwittingly actual secularists.

Abeceda u jeziku predstavlja mehanizam materijalizma, dok riječi ispoljavaju značenje tisuću misli, velikih ideja i plemenitih ideala--ljubavi i mržnje, kukavičluka i hrabrosti--predstavljajući umne izvedbe koje podliježu kako materijalnom tako i duhovnom zakonu, a kojima upravlja snaga volje dotične ličnosti i koje se povode za ograničenjima sastavnih obdarenja postojećih okolnosti.

Svemir ne naliči zakonima, mehanizmima i jednolikostima koje su predmet znanstvenog otkrića i koje znanstvenici nazivaju znanošću, već prije naliči znatiželjnom, misaonom, stvaralačkom, pronicavom, asocijativnom znanstveniku koji je obdaren voljom i koji promatra kozmičke pojave i klasificira matematičke činjenice koje ulaze u sastav matematičkih faza materijalne razine tvorevine. Svemir jednako tako ne naliči umjetnikovoj umjetnosti, već prije poletnom, sanjalačkom, aspirativnom i progresivnom umjetniku koji nastoji preobraziti svijet materijalnih predmeta u nastojanju da postigne duhovni cilj.

Znanstvenik, a ne znanost, spoznaje stvarnost evolutivnog i progresivnog svemira energije i materije. Umjetnik, a ne umjetnost, demonstrira postojanje prolaznog morontija svijeta koji posreduje između materijalne egzistencije i duhovne slobode. Religionista, a ne religija, pruža dokaza postojanju stvarnosti duha i božanskih vrijednosti koje se mogu susresti u procesu vječnog napretka.

8. SEKULARNI TOTALITARIZAM

Ali čak i nakon što materijalizam i mehanizam budu više-manje iščezli, užasne će posljedice sekularizacije dvadesetog stoljeća nastaviti zagorčavati duhovno iskustvo više milijuna bezazlenih duša.

Suvremeni sekularizam predstavlja posljedicu dva općesvjetska utjecaja. Otac sekularizma je uskoumni i bezbožni stav takozvane znanosti devetnaestog i dvadesetog stoljeća--ateističke znanosti. Majka suvremenog sekularizma je totalitaristička srednjevjekovna kršćanska crkva. Sekularizam je začeo kao rastući protest protiv gotovo potpune dominacije institucionalizirane kršćanske crkve nad Zapadnom civilizacijom.

Dominantna intelektualna i filozofska klima Evropskog i Američkog života u vrijeme ovog otkrivenja najvećim dijelom ima sekularističku--humanističku--prirodu. Tijekom tri tisuće godina Zapadna misao je postajala sve više sekularizirana. Religija je sve više postajala formalni utjecaj, više-manje ritualistički čin. Većinu takozvanih kršćana Zapadne civilizacije čine osobe koje su u biti nesvjesno postale istinski sekularisti.

It required a great power, a mighty influence, to free the thinking and living of the Western peoples from the withering grasp of a totalitarian ecclesiastical domination. Secularism did break the bonds of church control, and now in turn it threatens to establish a new and godless type of mastery over the hearts and minds of modern man. The tyrannical and dictatorial political state is the direct offspring of scientific materialism and philosophic secularism. Secularism no sooner frees man from the domination of the institutionalized church than it sells him into slavish bondage to the totalitarian state. Secularism frees man from ecclesiastical slavery only to betray him into the tyranny of political and economic slavery.

Materialism denies God, secularism simply ignores him; at least that was the earlier attitude. More recently, secularism has assumed a more militant attitude, assuming to take the place of the religion whose totalitarian bondage it onetime resisted. Twentieth-century secularism tends to affirm that man does not need God. But beware! this godless philosophy of human society will lead only to unrest, animosity, unhappiness, war, and world-wide disaster.

Secularism can never bring peace to mankind. Nothing can take the place of God in human society. But mark you well! do not be quick to surrender the beneficent gains of the secular revolt from ecclesiastical totalitarianism. Western civilization today enjoys many liberties and satisfactions as a result of the secular revolt. The great mistake of secularism was this: In revolting against the almost total control of life by religious authority, and after attaining the liberation from such ecclesiastical tyranny, the secularists went on to institute a revolt against God himself, sometimes tacitly and sometimes openly.

To the secularistic revolt you owe the amazing creativity of American industrialism and the unprecedented material progress of Western civilization. And because the secularistic revolt went too far and lost sight of God and true religion, there also followed the unlooked-for harvest of world wars and international unsettledness.

It is not necessary to sacrifice faith in God in order to enjoy the blessings of the modern secularistic revolt: tolerance, social service, democratic government, and civil liberties. It was not necessary for the secularists to antagonize true religion in order to promote science and to advance education.

But secularism is not the sole parent of all these recent gains in the enlargement of living. Behind the gains of the twentieth century are not only science and secularism but also the unrecognized and unacknowledged spiritual workings of the life and teaching of Jesus of Nazareth.

Bilo je potrebno primijeniti ogromnu snagu, moćan utjecaj, kako bi se život i misao Zapadnih naroda uspjeli osloboditi od umrtvljujućeg stiska totalitarističke crkvene dominacije. Dok je sekularizam uspio raskinuti okove crkvene kontrole, on trenutno prijeti uspostavom nove i bezbožne vlasti nad umovima i srcima suvremenih ljudi. Ugnjetačka i diktatorska politička država je direktan proizvod znanstvenog materijalizma i filozofskog sekularizma. Čim oslobodi čovjeka od vlasti institucionalizirane crkve, sekularizam ga smjesta proda u ponizno ropstvo totalitarističkoj državi. Sekularizam čovjeka oslobađa od crkvenog ropstva samo kako bi ga izdajnički prodao u ropstvo tiraniji političke i ekonomske potlačenosti.

Materijalizam demantira Boga, dok sekularizam jednostavno ne obraća pažnju na njega; ako ništa, to je njegov prijašnji stav. Sekularizam je odskora usvojio rastući stav militarizma, na taj način zauzevši mjesto religije čijem se totalitarističkom ropstvu nekoć suprotstavljao. Sekularizam dvadestog stoljeća podržava tvrdnju da čovjek ne treba Boga. Ali budite oprezni(!) jer ova bezbožna filozofija ljudskog društva jedino može voditi k nemiru, neprijateljstvu, nesreći, ratu i općesvjetskoj katastrofi.

Sekularizam čovječanstvu nikada ne može donijeti mir. Ništa ne može zauzeti Božje mjesto u društvu. Ali pazite(!) jer ne smijete olako izgubiti korisne plodove sekularne pobune protiv crkvenog totalitarizma. Suvremena Zapadna civilizacija uživa mnoge slobode i zadovoljstva koja su proizašla iz ovog sekularnog revolta. Velika greška sekularizma počiva u slijedećem: Nakon što su se pobunili protiv gotovo potpunog crkvenog autoriteta i nakon što su postigli oslobođenje od ugnjetačke crkvene vlasti, pobornici sekularizma su krenuli u pobunu protiv samog Boga, bilo otvorenim ili pritajenim metodama.

Upravo ovoj sekularističkoj pobuni treba zahvaliti nezamislivu kreativnost Američkog industrijalizma kao i nečuven materijalni napredak Zapadne civilizacije. I kako je sekularistički revolt otišao predaleko, izgubivši iz vida Boga i istinsku religiju, za njim je uslijedila neželjena žetva svjetskih ratova i poremećaja međunarodnih okolnosti.

Nije potrebno žrtvovati vjeru u Boga kako bi se uživali blagoslovi suvremenog sekularističkog revolta: tolerancija, društvena služba, demokratska vlast i društvena sloboda. Sekularisti se nisu morali suprotstaviti istinskoj religiji kako bi unaprijedili znanost i obrazovanje.

Ali sekularizam nije jedina sila koja je vodila ostvarenju ovih skorijih postignuća naprednijeg življenja. Iza ovih se postignuća dvadesetog stoljeća kriju ne samo znanost i sekularizam, već i neprepoznati i nepriznati duhovni učinci učenja i života Isusa iz Nazareta.

Without God, without religion, scientific secularism can never co-ordinate its forces, harmonize its divergent and rivalrous interests, races, and nationalisms. This secularistic human society, notwithstanding its unparalleled materialistic achievement, is slowly disintegrating. The chief cohesive force resisting this disintegration of antagonism is nationalism. And nationalism is the chief barrier to world peace.

The inherent weakness of secularism is that it discards ethics and religion for politics and power. You simply cannot establish the brotherhood of men while ignoring or denying the fatherhood of God.

Secular social and political optimism is an illusion. Without God, neither freedom and liberty, nor property and wealth will lead to peace.

The complete secularization of science, education, industry, and society can lead only to disaster. During the first third of the twentieth century Urantians killed more human beings than were killed during the whole of the Christian dispensation up to that time. And this is only the beginning of the dire harvest of materialism and secularism; still more terrible destruction is yet to come.

9. CHRISTIANITY'S PROBLEM

Do not overlook the value of your spiritual heritage, the river of truth running down through the centuries, even to the barren times of a materialistic and secular age. In all your worthy efforts to rid yourselves of the superstitious creeds of past ages, make sure that you hold fast the eternal truth. But be patient! when the present superstition revolt is over, the truths of Jesus' gospel will persist gloriously to illuminate a new and better way.

But paganized and socialized Christianity stands in need of new contact with the uncompromised teachings of Jesus; it languishes for lack of a new vision of the Master's life on earth. A new and fuller revelation of the religion of Jesus is destined to conquer an empire of materialistic secularism and to overthrow a world sway of mechanistic naturalism. Urantia is now quivering on the very brink of one of its most amazing and enthralling epochs of social readjustment, moral quickening, and spiritual enlightenment.

The teachings of Jesus, even though greatly modified, survived the mystery cults of their birthtime, the ignorance and superstition of the dark ages, and are even now slowly triumphing over the materialism, mechanism, and secularism of the twentieth century. And such times of great testing and threatened defeat are always times of great revelation.

Bez Boga, bez religije, znanstveni sekularizam nikada ne može koordinirati svoje sile, niti uskladiti svoje protivne i natjecateljske interese, rase i nacionalizme. Ovo se sekularističko ljudsko društvo, unatoč svom nečuvenom materijalnom postignuću, polako raspada. Nacionalizam je osnovna vezivna sila koja se opire ovom antagonističkom raspadu. I nacionalizam je prva zapreka na putu svjetskog mira.

Usađena slabost sekularizma je to što odbija upotrijebiti etiku i religiju u korist politike i moći. Jednostvano ne možete utemeljiti bratstvo ljudi ako zanemarite Božje očinstvo.

Sekularni društveni i politički optimizam nije ništa drugo nego iluzija. Bez Boga, ništa neće voditi k postignuću mira bilo da se radi o slobodi, nezavisnosti, imovini ili bogatstvu.

Potpuna sekularizacija znanosti, obrazovanja, industrije i društva jedino može rezultirati katastrofom. Tijekom prve trećine dvadesetog stoljeća, žitelji Urantije su ubili više ljudskih bića nego što je to bio slučaj tijekom cijele prijašnje povijesti kršćanstva. I ovo je jedino početak kobne žetve materijalizma i sekularizma; svijet će ugledati još gora krvoprolića.

9. PROBLEM KRŠĆANSTVA

Nemojte previdjeti vrijednost svog duhovnog nasljeđa, rijeku istine koja teče iz stoljeća u stoljeće, čak i do jalovih vremena materijalističkog i svjetovnog doba. Pri svim svojim vrijednim nastojanjima da se oslobodite sujevjernih religija prošlosti, čvrsto se trebate držati vječne istine. Ali imajte strpljenja(!) jer po svršetku suvremenog revolta protiv sujevjerja, istine Isusovog evanđelja moraju nastaviti blistavo osvjetljivati novi i bolji put.

Ali paganizirano i socijalizirano kršćanstvo treba uspostaviti novi kontakt s Isusovim učenjima u njihovom izvornom predkompromisnom obliku; kršćanstvo pati od nedostatka nove vizije Učiteljevog života na zemlji. Novo i punije otkrivenje Isusove religije mora izvojevati pobjedu nad vlašću materijalističkog sekularizma i tako skrenuti svijet sa staze mehanističkog naturalizma. Urantija trenutno podrhtava na krnjem rubu jedne od najčudnovatijih i najčarobnijih epoha društvenog preuskladenja, moralnog preporoda i duhovnog prosvjetljenja.

Unatoč svojoj izmjeni, Isusova učenja su prvo preživjela misteriozne kultove koji datiraju iz doba njihovog rođenja, te zatim srednjovjekovnu neukost i sujevjerje i ovog časa polako ostvaruju pobjedu nad materijalizmom, mehanizmom i sekularizmom dvadesetog stoljeća. I takva su razdoblja velikih iskušenja i prijetećeg poraza uvijek obilježena velikim otkrivenjima.

Religion does need new leaders, spiritual men and women who will dare to depend solely on Jesus and his incomparable teachings. If Christianity persists in neglecting its spiritual mission while it continues to busy itself with social and material problems, the spiritual renaissance must await the coming of these new teachers of Jesus' religion who will be exclusively devoted to the spiritual regeneration of men. And then will these spirit-born souls quickly supply the leadership and inspiration requisite for the social, moral, economic, and political reorganization of the world.

The modern age will refuse to accept a religion which is inconsistent with facts and out of harmony with its highest conceptions of truth, beauty, and goodness. The hour is striking for a rediscovery of the true and original foundations of present-day distorted and compromised Christianity--the real life and teachings of Jesus.

Primitive man lived a life of superstitious bondage to religious fear. Modern, civilized men dread the thought of falling under the dominance of strong religious convictions. Thinking man has always feared to be held by a religion. When a strong and moving religion threatens to dominate him, he invariably tries to rationalize, traditionalize, and institutionalize it, thereby hoping to gain control of it. By such procedure, even a revealed religion becomes man-made and man-dominated. Modern men and women of intelligence evade the religion of Jesus because of their fears of what it will do to them--and with them. And all such fears are well founded. The religion of Jesus does, indeed, dominate and transform its believers, demanding that men dedicate their lives to seeking for a knowledge of the will of the Father in heaven and requiring that the energies of living be consecrated to the unselfish service of the brotherhood of man.

Selfish men and women simply will not pay such a price for even the greatest spiritual treasure ever offered mortal man. Only when man has become sufficiently disillusioned by the sorrowful disappointments attendant upon the foolish and deceptive pursuits of selfishness, and subsequent to the discovery of the barrenness of formalized religion, will he be disposed to turn wholeheartedly to the gospel of the kingdom, the religion of Jesus of Nazareth.

The world needs more firsthand religion. Even Christianity--the best of the religions of the twentieth century--is not only a religion about Jesus, but it is so largely one which men experience secondhand. They take their religion wholly as handed down by their accepted religious teachers. What an awakening the world would experience if it could only see Jesus as he really lived on earth and know, firsthand, his life-giving teachings! Descriptive words

Religiji trebaju nove vođe, duhovni muškarci i žene koji će imati hrabrosti osloniti se jedino na Isusa i njegova nenadmašiva učenja. Ako kršćanstvo nastavi zanemarivati svoju duhovnu misiju dok se bude bavilo društvenim i materijalnim problemima, duhovni preporod mora pričekati na dolazak novih učitelja Isusove religije koji će se isključivo posvetiti čovjekovoj duhovnoj obnovi. I ove duhom rođene duše mogu vrlo brzo preuzeti vodstvo i pružiti nadahnuće koje će poslužiti uspostavi nove društvene, moralne, ekonomske i političke organizacije svijeta.

Suvremeno će doba odbiti religiju koja se bude kosila s činjenicama i koja ne bude dosljedna najvišim konceptima istine, ljepote i dobrote. Bliži se čas novog otkrića istine i izvornih temelja kršćanstva koje danas postoji u izobličenom i kompromitiranom obliku--bliži se otkriće Isusovog stvarnog života i učenja.

Primitivni čovjek je bio rob svoje sujevjerne potčinjenosti religioznom strahu. Suvremenog civiliziranog čovjeka plaši mogućnost pada pod dominaciju snažnih religioznih uvjerenja. Razborit čovjek se uvijek bojao religiozne kontrole. Kad čovjek počne sumnjati da će nad njim prevladati snažna i dinamična religija, on neminovno počne nastojati da racionalizira, tradicionalizira i institucionalizira ovu religiju, na taj je način pokušavajući kontrolirati. Takvim procesom, čak i religija otkrivenja mora postati čovjekovo djelo i pasti pod čovjekovu vlast. Suvremeni inteligentni muškarci i žene izbjegavaju Isusovu religiju jer se boje što će im učiniti--i što će od njih načiniti. Isusova religija uistinu upravlja svojim vjernicima i izaziva njihovu preobrazbu, zahtijevajući da ljudi posvete svoje živote nastojanju da upoznaju volju Oca na nebu i da posvete svoje energije nesebičnoj službi bratstvu ljudi.

Sebični muškarci i žene jednostavno ne žele platiti takvu cijenu čak ni radi najvećeg duhovnog blaga koje se ikad može ponuditi smrtnom čovjeku. Tek nakon što bude dovoljno otriježnjen bolnim razočaranjima koja slijede nepromišljene i varljive rezultate sebičnosti i tek nakon što otkrije jalovost formalizirane religije, čovjek može biti voljan svesrdno se okrenuti evanđelju kraljevstva, religiji Isusa iz Nazareta.

Svijet treba veću mjeru religije iz prve ruke. Čak i kršćanstvo, koje povezuje najbolje religije dvadesetog stoljeća, nije samo religija o Isusu, već je uveliko i religija koju ljudi doživljavaju iz druge ruke. Oni u cjelosti primaju svoju religiju onakvu kakvu im je daju njihovi učitelji. Svijet bi doživio takav preporod kad bi mogao vidjeti kako je Isus živio na zemlji i iz prve ruke upoznati njegova sponosna učenja! Kao što riječi koje opisuju ljepotu ne mogu

of things beautiful cannot thrill like the sight thereof, neither can creedal words inspire men's souls like the experience of knowing the presence of God. But expectant faith will ever keep the hope-door of man's soul open for the entrance of the eternal spiritual realities of the divine values of the worlds beyond.

Christianity has dared to lower its ideals before the challenge of human greed, war-madness, and the lust for power; but the religion of Jesus stands as the unsullied and transcendent spiritual summons, calling to the best there is in man to rise above all these legacies of animal evolution and, by grace, attain the moral heights of true human destiny.

Christianity is threatened by slow death from formalism, overorganization, intellectualism, and other nonspiritual trends. The modern Christian church is not such a brotherhood of dynamic believers as Jesus commissioned continuously to effect the spiritual transformation of successive generations of mankind.

So-called Christianity has become a social and cultural movement as well as a religious belief and practice. The stream of modern Christianity drains many an ancient pagan swamp and many a barbarian morass; many olden cultural watersheds drain into this present-day cultural stream as well as the high Galilean tablelands which are supposed to be its exclusive source.

10. THE FUTURE

Christianity has indeed done a great service for this world, but what is now most needed is Jesus. The world needs to see Jesus living again on earth in the experience of spirit-born mortals who effectively reveal the Master to all men. It is futile to talk about a revival of primitive Christianity; you must go forward from where you find yourselves. Modern culture must become spiritually baptized with a new revelation of Jesus' life and illuminated with a new understanding of his gospel of eternal salvation. And when Jesus becomes thus lifted up, he will draw all men to himself. Jesus' disciples should be more than conquerors, even overflowing sources of inspiration and enhanced living to all men. Religion is only an exalted humanism until it is made divine by the discovery of the reality of the presence of God in personal experience.

The beauty and sublimity, the humanity and divinity, the simplicity and uniqueness, of Jesus' life on earth present such a striking and appealing picture of man-saving and God-revealing that the theologians and philosophers of all time should be effectively restrained from daring to form creeds or create

biti jednako upečatljive kao sam prizor ljepote, tako ni vjerske parole ne mogu nadahnuti ljudske duše onako kako bi ih nadahnulo iskustvo poznavanja Božje prisutnosti. Ali iščekivanje vjere uvijek mora čuvati vrata čovjekove duše otvorenim vječnim duhovnim stvarnostima nadzemaljskih božanskih vrijednosti.

Kršćanstvo se usudilo uniziti svoje ideale pred iskušenjem ljudske pohlepe, ratoborstva i žudnje za vlašću; ali Isusova je religija i dalje neokaljan i transcendentan duhovni poziv onome što je najbolje u čovjeku, koji ga zove da se uzdigne iznad svih ovih ostavština životinjske evolucije i da uz Božju pomoć postigne moralne visine istinske ljudske sudbine.

Kršćanstvu prijeti postupna smrt od formalizacije, birokracije, intelektualizma i drugih neduhovnih tendencija. Suvremena kršćanska crkva više nije bratstvo dinamičnih duhovnih vjernika koje je Isus pozvao na neumoran rad na postignuću duhovnog preobražaja svih novih generacija.

Takozvano kršćanstvo je postalo društveni i kulturni pokret, kao i religiozno vjerovanje i ritual. Rijeka suvremenog kršćanstva u sebi nosi mnoge prastare ustajale vode poganstva kao i brojne barbarske močvare; mnoga se zastarjela kulturna razvođa ulijevaju ne samo u ovu suvremnu kulturnu rijeku, već i u Galilejske visoravni koje navodno predstavljaju njezin isključivi izvor.

10. BUDUĆNOST

Dok je kršćanstvo uistinu učinilo veliku uslugu svijetu, danas prije svega trebate Isusa. Svijet ponovo treba ugledati Isusov zemaljski život u iskustvu smrtnika rođenih u duhu koji će Učitelja uspješno obznani svim ljudima. Uzaludu je govoriti o preporodu primitivnog kršćanstva; morate poći naprijed gdje god danas bili. Suvremena kultura mora biti duhovno krštena novim otkrivenjem Isusovog života i osvijetljena novim razumijevanjem njegovog evanđelja vječnog spasenja. I nakon što ovako uzdignete Isusa, on će k sebi privući sve ljude. Isusovi učenici moraju biti više od osvajača; svim ljudima, oni moraju biti preobilni izvori nadahnuća i uzvišenijeg življenja. Ako ne bude obožanstvljena otkrićem stvarnosti Božje prisutnosti u osobnom iskustvu, religija neće biti ništa više od uzvišenog humanizma.

Ljepota i blaženstvo, humanizam i božanstvenost, jednostavnost i jedinstvenost Isusovog života na zemlji predstavljaju tako dirljivu u upečatljivu sliku ljudskog spasenja i božjeg otkrivenja da se teolozi i filozofi nikada ne bi smjeli usuditi formirati teološke sustave duhovnog ropstva na

theological systems of spiritual bondage out of such a transcendental bestowal of God in the form of man. In Jesus the universe produced a mortal man in whom the spirit of love triumphed over the material handicaps of time and overcame the fact of physical origin.

Ever bear in mind--God and men need each other. They are mutually necessary to the full and final attainment of eternal personality experience in the divine destiny of universe finality.

"The kingdom of God is within you" was probably the greatest pronouncement Jesus ever made, next to the declaration that his Father is a living and loving spirit.

In winning souls for the Master, it is not the first mile of compulsion, duty, or convention that will transform man and his world, but rather the second mile of free service and liberty-loving devotion that betokens the Jesusonian reaching forth to grasp his brother in love and sweep him on under spiritual guidance toward the higher and divine goal of mortal existence. Christianity even now willingly goes the first mile, but mankind languishes and stumbles along in moral darkness because there are so few genuine second-milers--so few professed followers of Jesus who really live and love as he taught his disciples to live and love and serve.

The call to the adventure of building a new and transformed human society by means of the spiritual rebirth of Jesus' brotherhood of the kingdom should thrill all who believe in him as men have not been stirred since the days when they walked about on earth as his companions in the flesh.

No social system or political regime which denies the reality of God can contribute in any constructive and lasting manner to the advancement of human civilization. But Christianity, as it is subdivided and secularized today, presents the greatest single obstacle to its further advancement; especially is this true concerning the Orient.

Ecclesiasticism is at once and forever incompatible with that living faith, growing spirit, and firsthand experience of the faith-comrades of Jesus in the brotherhood of man in the spiritual association of the kingdom of heaven. The praiseworthy desire to preserve traditions of past achievement often leads to the defense of outgrown systems of worship. The well-meant desire to foster ancient thought systems effectually prevents the sponsoring of new and adequate means and methods designed to satisfy the spiritual longings of the expanding and advancing minds of modern men. Likewise, the Christian churches of the twentieth century stand as great, but wholly unconscious, obstacles to the immediate

temeljima tako transcendentnog Božjeg darivanja u ljudskom obličju. Kozmos je u Isusu proizveo smrtnog čovjeka u kojem je duh ljubavi izvojevao pobjedu nad preprekama vremena i prevazišao činjenicu fizičkog porijekla.

Uvijek imajte na umu--Bog treba čovjeka i čovjek treba Boga. Oba su potrebna radi punog i konačnog postignuća vječnog iskustva ličnosti u božanskoj sudbini kozmičkog finalizma.

"Božje kraljevstvo je u čovjeku," najvjerojatnije predstavlja najveće Isusove riječi, pored izjave da je njegov Otac živući duh ljubavi.

Kada nastojite privući duše k Učitelju, znajte da ljude ovog svijeta neće preobraziti prva milja prinude, dužnosti i konvencionalnosti, već druga milja dobrovoljne službe i slobodnovoljne ođanosti koja obilježava Isusovsko nastojanje čovjeka da s ljubavlju posegne za svojim bratom i da ga duhovnim vodstvom povede prema višem i božanskom cilju smrtničke egzistencije. Kršćanstvo čak i ovog časa voljno ide prvom miljom, ali čovječanstvo pati i propada u moralnoj tami jer je mali broj ljudi iskreno voljan poći drugom miljom--vrlo mali broj takozvanih Isusovih sljedbenika istinski živi i voli onako kako je Isus učio svoje učenike da žive i vole.

Pustolovina izgradnje novog i preinačenog ljudskog društva metodom duhovnog preporoda Isusovog bratskog kraljevstva treba ushititi sve njegove vjernike i ushititi ih onako kako ljudi nisu bili ushićeni od dana kad su imali priliku kročiti zemljom kao Isusovi zemaljski suputnici.

Ni jedan društveni sustav ili politički režim koji ne priznaje stvarnost Boga ne može voditi k unaprijeđenju ljudske civilizacije na bilo koji konstruktivan i trajan način. Ali kršćanstvo, u svom današnjem segmentiranom i sekulariziranom obliku, predstavlja najveću pojedinačnu zapreku daljem društvenom napretku; ovo je naročito istina kad se radi o Istoku.

Prijanjanje uz crkvena načela se zauvijek mora kositi s tom živućom istinom, tim rastućim duhom i tim iskustvom koje Isusovi prijatelji po vjeri, dionici bratstva ljudi i duhovnog saveza nebeskog kraljevstva, postižu iz prve ruke. Čovjekova vrijedna težnja da očuva tradicije prošlih postignuća često vodi obrani zastarjelih načina obožavanja. Čovjekova dobronamjerna želja da očuva ono što je staro izgradnjom društvenih sustava djelotvorno spriječava stvaranje novih i prikladnih načina i metoda koji će zadovoljiti duhovne težnje sve širih i naprednijih umova suvrmenih ljudi. Isto tako, kršćanske crkve dvadesetog stoljeća predstavljaju veliku premda posve nesvjesnu zapreku neposrednom promaknuću

advance of the real gospel--the teachings of Jesus of Nazareth.

Many earnest persons who would gladly yield loyalty to the Christ of the gospel find it very difficult enthusiastically to support a church which exhibits so little of the spirit of his life and teachings, and which they have been erroneously taught he founded. Jesus did not found the so-called Christian church, but he has, in every manner consistent with his nature, fostered it as the best existent exponent of his lifework on earth.

If the Christian church would only dare to espouse the Master's program, thousands of apparently indifferent youths would rush forward to enlist in such a spiritual undertaking, and they would not hesitate to go all the way through with this great adventure.

Christianity is seriously confronted with the doom embodied in one of its own slogans: "A house divided against itself cannot stand." The non-Christian world will hardly capitulate to a sect-divided Christendom. The living Jesus is the only hope of a possible unification of Christianity. The true church--the Jesus brotherhood--is invisible, spiritual, and is characterized by unity, not necessarily by uniformity. Uniformity is the earmark of the physical world of mechanistic nature. Spiritual unity is the fruit of faith union with the living Jesus. The visible church should refuse longer to handicap the progress of the invisible and spiritual brotherhood of the kingdom of God. And this brotherhood is destined to become a living organism in contrast to an institutionalized social organization. It may well utilize such social organizations, but it must not be supplanted by them.

But the Christianity of even the twentieth century must not be despised. It is the product of the combined moral genius of the God-knowing men of many races during many ages, and it has truly been one of the greatest powers for good on earth, and therefore no man should lightly regard it, notwithstanding its inherent and acquired defects. Christianity still contrives to move the minds of reflective men with mighty moral emotions.

But there is no excuse for the involvement of the church in commerce and politics; such unholy alliances are a flagrant betrayal of the Master. And the genuine lovers of truth will be slow to forget that this powerful institutionalized church has often dared to smother newborn faith and persecute truth bearers who chanced to appear in unorthodox raiment.

It is all too true that such a church would not have survived unless there had been men in the world who preferred such a style of worship. Many spiritually indolent souls crave an ancient and

istinskog evanđelja--proširenju učenja Isusa iz Nazareta.

Mnoge iskrene osobe koje bi rado posvetile svoju odanost Kristu koji je proglasio evanđelje, nisu u stanju svesrdno prihvatiti crkvu koja ispoljava tako malo duha njegovog života i učenja, a za koju im je greškom rečeno da predstavlja njegovu tvorevinu. Isus nije utemeljio takozvanu kršćansku crkvu ali joj jeste pružio podršku na svaki način koji je bio dosljedan njegovoj prirodi, kako ova crkva predstavlja najbolji postojeći izdanak njegovog zemaljskog života.

Samo kad bi kršćanska crkva imala hrabrosti prihvatiti Učiteljev program, tisuće naočigled ravnodušnih mladih osoba bi se s hićom pridružile takvom duhovnom poduzeću, te bi se bez imalo oklijevanja u cjelosti odale ovoj veličanstvenoj pustolovini.

Kršćanstvo je najozbiljnije suočeno s prokletstvom vlastite poruke da "dom koji je sam u sebi nesložan, neće opstati." Nekršćanski svijet teško može izraziti čestitke sektaški podijeljenom kršćanstvu. Živuci Isus je jedina nada mogućem ujedinjenju kršćanske crkve. Istinska crkva--Isusovo bratstvo--je nevidljiva, duhovna, obilježena jedinstvom, ali ne i jednolikošću. Jednolikost je obilježje fizičkog svijeta mehanističke prirode. Duhovno jedinstvo je plod vjerskog jedinstva s Isusom. Vidljiva crkva više ne bi smjela ugrožavati napredak nevidljivog i duhovnog bratstva Božjeg kraljevstva. I ovo bratstvo mora postati živi organizam, nasuprot institucionaliziranoj društvenoj organizaciji. Ono može nastaviti koristiti takve društvene organizacije, ali one ne smiju zauzeti mjesto samog bratstva.

Ali nemojte prezirati kršćanstvo--čak ni kršćanstvo dvadesetog stoljeća. Ono je spojeni proizvod moralnog nadahnuća mnogih ljudi više rasa i doba koji su znali Boga i istinski je bilo jedna od najvećih sila dobra na zemlji koju stoga nitko ne bi trebao olako odbaciti, unatoč njegovim usađenim i stečenim nedostacima. Kršćanstvo je i dalje u stanju snažnim moralnim emocijama pokrenuti umove dubokomislenih ljudi.

Ali ništa ne može opravdati crkveno sudjelovanje u trgovini i politici; takvi nesveti savezi nisu ništa drugo nego sramotna izdaja Učitelja. I svi koji iskreno vole istinu neće biti u stanju olako zaboraviti da se ista ova moćna institucionalizirana crkva vrlo često usuđivala slomiti novorođenu vjeru i prognati nositelje istine koji slučajno nisu nosili konvencionalno religiozno ruho.

Posve je istina da takva crkva ne bi opstala da u svijetu nisu živjeli ljudi kojima odgovara ovakav način iskazanja obožavanja. Mnoge duhovno lijene duše traže zastarjelu i autoritativnu religiju obilježenu

authoritative religion of ritual and sacred traditions. Human evolution and spiritual progress are hardly sufficient to enable all men to dispense with religious authority. And the invisible brotherhood of the kingdom may well include these family groups of various social and temperamental classes if they are only willing to become truly spirit-led sons of God. But in this brotherhood of Jesus there is no place for sectarian rivalry, group bitterness, nor assertions of moral superiority and spiritual infallibility.

These various groupings of Christians may serve to accommodate numerous different types of would-be believers among the various peoples of Western civilization, but such division of Christendom presents a grave weakness when it attempts to carry the gospel of Jesus to Oriental peoples. These races do not yet understand that there is a religion of Jesus separate, and somewhat apart, from Christianity, which has more and more become a religion about Jesus.

The great hope of Urantia lies in the possibility of a new revelation of Jesus with a new and enlarged presentation of his saving message which would spiritually unite in loving service the numerous families of his present-day professed followers.

Even secular education could help in this great spiritual renaissance if it would pay more attention to the work of teaching youth how to engage in life planning and character progression. The purpose of all education should be to foster and further the supreme purpose of life, the development of a majestic and well-balanced personality. There is great need for the teaching of moral discipline in the place of so much self-gratification. Upon such a foundation religion may contribute its spiritual incentive to the enlargement and enrichment of mortal life, even to the security and enhancement of life eternal.

Christianity is an extemporized religion, and therefore must it operate in low gear. High-gear spiritual performances must await the new revelation and the more general acceptance of the real religion of Jesus. But Christianity is a mighty religion, seeing that the commonplace disciples of a crucified carpenter set in motion those teachings which conquered the Roman world in three hundred years and then went on to triumph over the barbarians who overthrew Rome. This same Christianity conquered--absorbed and exalted--the whole stream of Hebrew theology and Greek philosophy. And then, when this Christian religion became comatose for more than a thousand years as a result of an overdose of mysteries and paganism, it resurrected itself and virtually reconquered the whole Western world. Christianity contains enough of Jesus' teachings to immortalize it.

If Christianity could only grasp more of Jesus' teachings, it could do so much more in helping modern

ritualističkim i svetim tradicijama. Ljudska evolucija i duhovni napredak teško mogu biti dovoljni kako bi naveli sve ljude da odbace religiozni autoritet. I vidljivo bratstvo kraljevstva treba prihvatiti obiteljske grupe različitih društvenih i temperamentalnih klasa, samo ako bi se iste bile voljne stvarno povesti za duhom i postati stvarni Božji sinovi. Ali u ovom Isusovom bratstvu nema mjesta sektaškom rivalstvu, međugrupnoj ozlojađenosti ili samodokazivanju moralne superiornosti i duhovne nepogrešivosti.

Dok ove mnogobrojne kršćanske grupe mogu pružiti utočište velikom broju različitih potencijalnih vjernika mnogih naroda Zapadne civilizacije, takva podjela kršćanskog svijeta predstavlja ozbiljnu slabost kad kršćani nastoje pronijeti Isusovo evanđelje istočnim narodima. Ove rase još uvijek nisu spoznale postojanje Isusove religije kao nečeg zasebnog i donekle odvojenog od kršćanstva, koje je postupno preraslo u religiju o Isusu.

Velika nada Urantije počiva u mogućnosti novog otkrivenja Isusa s novom i širom predstavom njegove spasonosne poruke koja će duhovno ujediniti brojne obitelji njegovih takozvanih suvremenih sljedbenika.

Čak bi i svjetovno obrazovanje moglo pomoći u ovom duhovnom preporodu ako bi obratilo više pažnje nastojanju da podučí omladinu vještinama planiranja života i izgradnje karaktera. Svrha obrazovanja bi trebala počivati u unaprijeđenju i poboljšanju najvišeg smisla života, razvoja veličanstvene i uravnotežene ličnosti. Ljudima najozbiljnije trebaju lekcije o moralnoj disciplini koja treba zauzeti mjesto prekomjernog samozadovoljenja. Na takve temelje, religija može položiti svoju duhovnu primamu, težnju k uvećanju i obogaćenju moralnog života, čak i osiguranju i uzvišenju vječnog života.

Kršćanstvo se rodilo spontano i kroz improvizacije i kao takvo uvijek mora djelovati usporeno. Ubrzanije duhovne predstave moraju sačekati novo otkrivenje i općenitije proširenje Isusove istinske religije. Ali kršćanstvo je moćna religija kad se uzme da su priprosti učenici raspetog stolara proglasili učenja koja su tijekom tri stotine godina osvojila prvo Rimski svijet, a zatim i barbare koji su uništili Rimsku Imperiju. Isto je ovo kršćanstvo osvojilo--usvojilo ili uzvisilo--cijeli sustav židovske teologije i grčke filozofije. I zatim, nakon što je pod prevelikim utjecajem misticizma i poganizma pala u komu koja je trajala više od tisuću godina, kršćanska religija se uspjela nanovo oživjeti i doslovce osvojiti cijeli Zapadni svijet. Kršćanska religija u sebi nosi dovoljnu mjeru Isusovih učenja da može osigurati vlastitu besmrtnost.

Da je u stanju bolje shvatiti Isusova učenja, kršćanstvo bi mnogo bolje moglo pomoći suvremenom

man to solve his new and increasingly complex problems.

Christianity suffers under a great handicap because it has become identified in the minds of all the world as a part of the social system, the industrial life, and the moral standards of Western civilization; and thus has Christianity unwittingly seemed to sponsor a society which staggers under the guilt of tolerating science without idealism, politics without principles, wealth without work, pleasure without restraint, knowledge without character, power without conscience, and industry without morality.

The hope of modern Christianity is that it should cease to sponsor the social systems and industrial policies of Western civilization while it humbly bows itself before the cross it so valiantly extols, there to learn anew from Jesus of Nazareth the greatest truths mortal man can ever hear--the living gospel of the fatherhood of God and the brotherhood of man.

čovjeku da riješi svoje nove i sve složenije probleme.

Kršćanstvo je zapalo u vrlo težak položaj jer je u umovima ljudi cijelog svijeta postalo identificirano kao dio društvenog sustava, industrijskog života i moralnih standarda Zapadne civilizacije; i kršćanstvo je nehotice pružilo podršku društvu koje pati od negativnih posljedica znanosti bez idealizma, politike bez principa, bogatstva bez rada, užitka bez samokontrole, znanja bez karaktera, moći bez savjesti i industrije bez moralnosti.

Nada suvremenog kršćanstva počiva u tome što treba prestati podržati društvene sustave i industrijske metode Zapadne civilizacije dok će se skrušeno sageti pred križom koji tako odvažno veliča, kako bi od Isusa iz Nazareta nanovo moglo naučiti najveće istine koje je smrtni čovjek imao prilike čuti--živuće evanđelje Božjeg očinstva i bratstva ljudi.